

Stichting
Pensioenfonds
Henkel Nederland B.V.

Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V.
Brugwal 11, 3432 NZ Nieuwegein

Ingeschreven in het Handelsregister van
de Kamer van Koophandel onder nummer 41199743

Verslag over het boekjaar
1-1-2013 t/m 31-12-2013

Inhoud

	Pagina
Bestuur en organisatie	5
Meerjarenoverzicht	7
Bestuursverslag	
Voorwoord bestuur	9
Algemene pensioenontwikkelingen	9
Ontwikkelingen bij Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V.	13
Beleggingsparagraaf	26
Risicoparagraaf	28
Actuariële samenvatting	35
Verslag van het verantwoordingsorgaan	
Oordeel van het Verantwoordingsorgaan	37
Reactie van het bestuur op het oordeel van het Verantwoordingsorgaan	38
Verslag van de Visitatiecommissie	
Samenvatting van de bevindingen van de Visitatiecommissie	39
Reactie van het bestuur op de bevindingen van de Visitatiecommissie	39
Jaarrekening	
Balans per 31 december	42
Staat van baten en lasten	44
Kasstroomoverzicht	46
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	47
Toelichting op de balans per 31 december	52
Toelichting op de staat van baten en lasten	60
Risicoparagraaf	65

Pagina**Overige gegevens**

Gebeurtenissen na balansdatum	73
Financiering	73
Resultaatbestemming	74
Actuariële verklaring	75
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	76

Bijlagen

Begrippenlijst	79
----------------	----

Bestuur en organisatie

Samenstelling Bestuur per 31 december 2013

Leden namens de werkgever	W.F.E. Klaassen D. Wetzold
Lid namens de werknemers	A. Benschop
Lid namens de pensioengerechtigden	C.G. Knibbe
Onafhankelijk voorzitter	H.M.E. Janssen

Verantwoordingsorgaan

Werkgeverslid	H.J. Dodde
Werknemerslid	E. Dijkshoorn
Gepensioneerd lid	G.J. Mei

Visitatiecommissie

O. Bisschop
M. Borleffs
P. Molenaar

Compliance officer

J. Sturtewagen

Externe dienstverlening

Administratie en advies	AZL N.V., Heerlen
Adviserend actuaris	AZL N.V., Heerlen
Waarmerkend actuaris	Towers Watson B.V., Amstelveen
Accountant	KPMG Accountants N.V., Utrecht
Vermogensbeheerder	BlackRock Investment Management (UK) Limited, Londen
Custodian	State Street Bank and Trust, Amsterdam

Meerjarenoverzicht

	2013	2012	2011	2010	2009
Aantallen					
Actieve deelnemers	3	4	102	116	123
Gewezen deelnemers	414	438	364	507	524
Pensioengerechtigden	439	423	415	395	396
Totaal	856	865	881	1.018	1.043
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Toeslagen					
Indexatie actieven ¹⁾	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Indexatie inactieven	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Beleggingen					
Belegd vermogen ²⁾	87.058	84.205	72.261	71.142	64.593
Beleggingsopbrengsten	-1.468	9.278	4.151	7.672	5.015
Rendement op basis van total return	-1,7%	12,4%	6,2%	11,9%	8,1%
Reserves					
Algemene reserve	6.199	-2.098	-7.536	-1.422	-1.806
Technische voorzieningen					
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	81.317	87.202	80.808	72.972	67.990
Voorziening langdurig zieken	32	33	123	160	139
Voorziening niet opgevraagde pensioenen	74	-	-	-	-
Totaal technische voorzieningen	81.423	87.235	80.931	73.132	68.129
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico onderneming	94	172	194	207	178

1) Niet van toepassing vanwege eindloonregeling. Het opgebouwde pensioen groeit mee met de stijging van het loon.

2) Inclusief derivaten opgenomen aan de passivazijde van de balans.

	2013	2012	2011	2010	2009
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	2	2	101	96	93
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	8.015 ¹⁾	5.831 ²⁾	1.297	1.393	9.074 ³⁾
Pensioenuitkeringen	3.286	3.350	3.602	3.343	3.146
Dekkingsgraad ⁴⁾					
Aanwezige dekkingsgraad	107,6%	97,6% ⁵⁾	90,7% ⁶⁾	98,1%	97,3%
Vereiste dekkingsgraad	106,5%	107,0%	112,2%	115,5%	115,4%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,0%	104,0%	104,1%	104,1%	104,2%

1) Inclusief additionele storting ad. € 8,0 miljoen door de werkgever in januari 2013.

2) Inclusief additionele storting ad. € 4,8 miljoen door de werkgever in maart 2012.

3) Inclusief eenmalige stortingen door de werkgever in het kader van het herstelplan ad € 7,5 miljoen (extra storting: € 5 miljoen en omzetting langlopende lening in eenmalige storting: € 2,5 miljoen).

4) Voor de berekening van de dekkingsgraad wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

5) Rekening houdend met de door de werkgever extra storting aan het begin van 2013 ad. € 8 miljoen, zou de dekkingsgraad 106,8% bedragen.

6) Exclusief additionele storting ad. € 4,8 miljoen door de werkgever in maart 2012.

Bestuursverslag

Voorwoord bestuur

In dit jaarverslag legt het bestuur van Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. verantwoording af over het gevoerde beleid in 2013. Met de opzegging door Henkel Nederland B.V., per 1 augustus 2012, van de uitvoeringsovereenkomst met ons pensioenfonds ontstond voor het fondsbestuur een nieuwe situatie. Het jaar 2013 stond dan ook in het teken van aanpassingen op vele vlakken, die veelal verband hielden met deze nieuwe situatie. Ook de financiële situatie was regelmatig onderwerp van gesprek. Eind 2012 bevond het pensioenfonds zich met een dekkingsgraad van 97,6% nog steeds in een situatie van dekkingstekort en die moest eind 2013 hoe dan ook beëindigd zijn. Eind 2013 liep namelijk de 5-jaars termijn ten einde waarop de Nederlandse pensioenfonds in ieder geval van de ernstigste gevolgen van de financiële crisis hersteld moesten zijn. Voor ons pensioenfonds betekende dit dat de dekkingsgraad ten minste op 104% moest uitkomen. Zoals al vermeld in ons jaarverslag over 2012 zorgde een financiële bijdrage ad € 8 miljoen vanuit Henkel Nederland B.V. begin januari al voor een forse verbetering van die dekkingsgraad. Vooral als gevolg van die financiële injectie eindigde het fonds het jaar 2013 met een dekkingsgraad van 107,6% en kwam daarmee boven het vereist eigen vermogen uit. Een verdere toelichting hierop kan worden gelezen in de paragraaf over de fondsspecifieke ontwikkelingen (vanaf pagina 13).

Behalve de hiervoor genoemde onderwerpen stond 2013 ook wederom in het teken van vele (geluiden van aankomende) wijzigingen op het gebied van wet- en regelgeving. Een nadere uiteenzetting daarover is terug te vinden in de navolgende paragraaf, die ingaat op de belangrijkste algemene ontwikkelingen op het gebied van pensioenen in Nederland in het afgelopen jaar. De teksten van dit algemene gedeelte zijn overigens afgesloten per 18 februari 2014.

In de daaropvolgende paragraaf, zullen wij ingaan op de specifieke ontwikkelingen bij ons pensioenfonds. Daarbij wordt onder meer ingegaan op de bestuurlijke inrichting, de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het onderwerp goed pensioenfondsbestuur (ook wel aangeduid als 'pension fund governance'), op de inbedding van wijzigingen in wet- en regelgeving die ook voor ons fonds nog van toepassing zijn en op de ontwikkeling van de financiële positie van het fonds. Ook wordt vooruitgekeken op onderwerpen die in 2014 op de bestuurlijke agenda zullen staan.

In een afzonderlijke paragraaf (pagina 26 en volgende) wordt vervolgens stilgestaan bij de algemeen economische ontwikkelingen en de specifieke ontwikkelingen met betrekking tot de beleggingen van ons pensioenfonds.

In de risicoparagraaf, die op pagina 28 begint, is een beschrijving opgenomen van de belangrijkste risico's die voor een pensioenfonds onderkend kunnen worden en de wijze waarop het bestuur de beheersing van die risico's vorm geeft.

Omdat bij de verschillende onderwerpen in dit bestuursverslag soms niet ontkomen kan worden aan het gebruik van jargon, wordt op deze plek ook reeds verwezen naar de aan het einde van dit jaarverslag opgenomen begrippenlijst.

Algemene pensioenontwikkelingen

Op vele fronten van het aanvullende pensioengebied staan veranderingen op stapel. De aangekondigde herziening van het Financieel Toetsingskader (FTK) en de inperking van het fiscale Witteveenkader raken de inhoud van de pensioenovereenkomst, de Wet Versterking Bestuur Pensioenfonds (Wvbp) dwingt fondsbesturen hun governance onder de loep te nemen en de consultatie over de handhaving dan wel aanpassing van de Algemene Pensioeninstelling (API) heeft betrekking op de feitelijke uitvoering van de pensioenregelingen.

Voorts zijn er daarnaast drie nieuwe, reeds aangekondigde wettelijke voornemens in de maak: aparte wetten over de pensioencommunicatie, over de invoering van het algemeen pensioenfonds en over de wijziging van het systeem van waardeoverdrachten. Deze voornemens moeten alle voor het einde van 2014 het Staatsblad bereiken. Het geheel van wetswijzigingen vraagt om een strakke regievoering en juiste prioritering.

Op de meeste van de bovengenoemde onderwerpen wordt hierna nader ingegaan.

Moeizame hervorming van het aanvullende pensioenstelsel

Het onderhavige boekjaar kan worden gekenmerkt door wachten op de noodzakelijke politieke besluiten over de herziening van het FTK en de invoering, als alternatief voor het huidige nominale stelsel, van de reële ambitieovereenkomst. Dit staat in schril contrast tot de herhaalde oproepen van De Nederlandsche Bank (DNB) om, zelfs op basis van onvolledige informatie over de wettelijke voorschriften, voorbereidingen te treffen voor deze herziening.

In het voorjaar publiceerde staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) het langverwachte consultatiedocument over de herziening van het FTK. Daarop is door diverse maatschappelijke organisaties gereageerd. Na de zomer maakte de bewindsvrouw op grond van die reacties reeds bekend dat zij heeft besloten af te zien van het creëren van twee pensioenstelsels, waaruit sociale partners kunnen kiezen. Hiermee zou bovendien de invaarproblematiek van tafel zijn. De tussenweg die zij wil bewandelen en die in de pensioensector kan rekenen op een breed draagvlak, zou ze in een wetsvoorstel verwerken en voor het einde van 2013 bij de Tweede Kamer indienen. Deze planning heeft zij niet gehaald. Na afloop van het boekjaar meldde de staatssecretaris dat ze hoopte voor 1 april 2014 het wetsvoorstel bekend te kunnen maken. Uitgaande van behandeling door de Tweede Kamer nog voor het zomerreces, zou invoering per 1 januari 2015 volgens haar nog steeds tot de mogelijkheden behoren. De Pensioenfederatie heeft de staatssecretaris echter laten weten dat de kans dat de wetswijziging vanaf 1 januari 2015 zal kunnen worden nageleefd, gering moet worden geacht.

In het voornoemde consultatiedocument is overigens aangegeven dat de herziening van het FTK vooral moet worden gezien als een directe verbetering van de weerbaarheid van pensioenfondsen tegen schokken op de financiële markten en de stijging van de levensverwachting. Het kabinet heeft tevens behoefte aan een maatschappelijk debat over fundamentele vragen over de inrichting van het aanvullende pensioenstelsel en heeft dit debat daarom reeds aangekondigd. Omdat de FTK-herziening meer tijd in beslag neemt dan verwacht, dreigt men –bijvoorbeeld naar aanleiding van de publicatie van het CPB-rapport over de doorsneepremie– reeds een voorschot op die discussie te nemen.

In het hoofdstuk over de fondsspecifieke ontwikkelingen zal verder worden ingegaan op de voorbereidingen die het fondsbestuur in het boekjaar heeft getroffen.

Wet versterking bestuur pensioenfondsen als gelegenheid tot verbeteringen

Positie van de gepensioneerden, alternatieve bestuursmodellen en overige aangelegenheden

Halverwege het boekjaar kwam, na een lange parlementaire geschiedenis met betrekking tot de medezeggenschap van gepensioneerden, de Wvbp tot stand. Deze medezeggenschap is thans uitgemond in een wettelijke verplichting om gepensioneerden in het bestuur op te nemen. De wet streeft er voorts naar de deskundigheid van het bestuur te vergroten en het intern toezicht te versterken. Bovendien wordt beoogd om de taken en bevoegdheden van de bestaande fondsorganen te stroomlijnen. De vorenstaande doelstellingen kunnen onder meer worden gerealiseerd door middel van de introductie van twee nieuwe bestuursmodellen, ter vervanging van het huidige paritaire bestuursmodel. Het gaat dan om het zogenaamde gemengde bestuursmodel of *one tier board* en het onafhankelijk bestuursmodel. DNB ziet in de wetswijziging een uitgelezen gelegenheid voor de fondsbesturen om hun fondsorganisatie aan een kritisch onderzoek te onderwerpen en aan te passen aan de maatschappelijke veranderingen en eisen.

Na de totstandkoming van de wet werd het invoeringstraject nader ingevuld. Omdat de aanpassingen in de fondsorganisatie met ingang van 1 juli 2014 operationeel moeten zijn en DNB een daaraan voorafgaande periode nodig heeft om de gewijzigde fondsdocumenten en wisselingen in het bestuur te beoordelen op deskundigheid en integriteit, dienen de voorbereidende werkzaamheden uiterlijk 1 april 2014 gereed te zijn. DNB gaat er in dit verband vanuit dat de fondsbesturen daarom nog voor het einde van het onderhavige boekjaar op *hoofdlijnen* weten voor welk bestuursmodel zij kiezen. In het hoofdstuk over de fondsspecifieke ontwikkelingen zal hierop nader worden ingegaan.

Code Pensioenfondsen

Tegelijk met de Wvbp zijn de Principes voor goed pensioenfondsbestuur d.d. 6 december 2005 van de Stichting van de Arbeid (STAR) vervangen door de Code Pensioenfondsen. Aan deze code die door de Pensioenfederatie en de STAR gezamenlijk is ontworpen en 83 normen bevat, is ondertussen een wettelijke grondslag gegeven. Voor zover mogelijk hebben de fondsbesturen in het onderhavige boekjaar de code kunnen beoordelen op zijn gevolgen en kunnen zij de navolging van de normen wellicht geheel of gedeeltelijk meenemen in het transitieproces in verband met de Wvbp. Evenwel zal het komende boekjaar naar alle waarschijnlijkheid benut moeten worden om de code te implementeren. Over de toepassing of uitleg, indien bepaalde normen niet worden nageleefd dan wel daarvan wordt afgeweken, zal dan ook in het jaarverslag over 2014 voor het eerst verantwoording worden afgelegd.

API-consultatie

Ook in het boekjaar 2013 blijven de bestuurlijke aspecten en een effectieve uitvoering van de pensioenregelingen tegen acceptabele kosten de aandacht van de fondsbesturen vragen. Diverse besturen van pensioenfondsen overwegen te liquideren dan wel zoeken naar samenwerking met andere fondsen. In dit kader zijn in het recente verleden andere uitvoeringsvehikels in het leven geroepen, te weten de premiepensioeninstelling (PPI), specifiek ten behoeve van de uitvoering van beschikbare premiereregelingen, en het multi-opf. Als voorlopig sluitstuk van deze ontwikkeling zou de algemene pensioeninstelling (API) in een behoefte moeten gaan voorzien. Staatssecretaris Klijnsma vroeg de pensioensector dan ook om te reageren op haar vraag of de API een toegevoegde waarde kon betekenen ten opzichte van de bestaande en nieuwe uitvoeringsvormen. Op basis van de ontvangen adviezen heeft zij, in het begin van 2014, een voorontwerp van wet openbaar gemaakt, waarin ze een andere fondsorganisatie dan de API, het zogenaamd algemeen pensioenfonds, voorstelt. Zij wil dit fondstype reeds met ingang van 2015 mogelijk maken.

Inperking van de fiscale facilitering van de pensioenopbouw in twee stappen

Met ingang van 1 januari 2014 zijn de maximaal toegestane opbouwpercentages voor middel- en eindloonregelingen neerwaarts aangepast en is vanaf 1 januari 2015 een verdergaande verlaging in het vooruitzicht gesteld. De lagere opbouwpercentages vanaf 2014 passen bij een verhoging van de pensioenleeftijd naar 67 jaar, omdat het niet in de bedoeling van het kabinet lag dat de latere pensioenleeftijd en dientengevolge twee jaar langere pensioenopbouw uiteindelijk zouden uitmonden in hogere pensioenuitkomsten. In het hoofdstuk over de fondsspecifieke ontwikkelingen worden de pensioentechnische en administratieve aanpassingen aan het kleinere Witteveen kader behandeld.

Om aan de Europese stabiliteitsnormen te voldoen, moet de Nederlandse regering bezuinigen op zijn overheidsuitgaven. De fiscale facilitering van de aanvullende, collectieve pensioenopbouw kon aan dit proces niet ontkomen. Daarom wordt met ingang van 2015 naar een verdergaande inperking van het Witteveen kader gestreefd. De wetgeving ter zake strandde echter in de Eerste Kamer. Inmiddels zijn, met instemming van de oppositiepartijen D66, ChristenUnie en SGP, de wijzigingsvoorstellen aangepast. Opvallend in de voorstellen zijn de aftopping van de pensioenopbouw in de tweede pijler en vooral het scheppen van waarborgen dat de lagere pensioenopbouw ook daadwerkelijk wordt vertaald in een lagere premie. Het pensioenstelsel wordt hiermee tot een instrument gemaakt om de Nederlandse economie ofwel de binnenlandse consumptieve bestedingen te bevorderen.

De lagere pensioenopbouw in de tweede pensioenpijler en de herstelplannen, die nog voor diverse pensioenfondsen van kracht zijn (na herstel van de reserve dient nog een versterking van de financiële buffers plaats te vinden), vallen in de tijd samen met een wens van de overheid dat pensioenfondsen –zoals gezegd– een bijdrage leveren aan het herstel van de Nederlandse economie. Er wordt een

toenemend beroep op de vermogens van de pensioenfondsen gedaan, in te zetten bij de woningmarkt, het midden- en kleinbedrijf, duurzame energie en de infrastructuur.

De Pensioenfederatie heeft het kabinet laten weten dat de pensioenfondsen in vrijheid moeten kunnen blijven beslissen over financieringsverzoeken en dat de gevraagde investeringen primair in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden moeten zijn.

Convenant arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrijstelling

In het begin van het boekjaar hebben het Verbond van Verzekeraars en de Pensioenfederatie een convenant gesloten over de dekking van het arbeidsongeschiktheidspensioen en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Aanleiding voor het sluiten van dit convenant is dat in de praktijk is gebleken dat zieke of gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers moeizaam van baan wisselen. Als pensioenfondsen en verzekeraars het convenant volgen, wordt de arbeidsongeschiktheidsdekking op dezelfde wijze uitgevoerd en lopen werknemers zo min mogelijk verzekeringsrisico's als ze van werkgever wisselen. De pensioenuitvoerders dragen zodoende bij aan het bevorderen van de baanmobiliteit in Nederland.

De voornaamste afspraak is dat een arbeidsongeschiktheidspensioen wordt gedekt door de pensioenregeling waarin de werknemer deelnemer was op de eerste ziekte dag, inclusief latere toenames in de mate van arbeidsongeschiktheid. Hetzelfde geldt voor de premievrijstelling wegens arbeidsongeschiktheid.

Toezichtontwikkelingen

De herziening van het FTK (nog geen ingediend wetsvoorstel) en de versterking van de pensioenfondsbesturen (voltooide wetgeving) zijn voor DNB aanleiding geweest om bij de besturen zogenaamde transitie- of stappenplannen op te vragen en enquêtes en nadere vragenlijsten in te stellen. In het onderhavige boekjaar zijn deze methodieken herhaaldelijk ingezet. Daarnaast publiceert de toezichthouder in toenemende mate Q & A's (vragen en antwoorden) over deelonderwerpen. De gedetailleerde antwoorden helpen de fondsbesturen enerzijds in het concreet maken van hun aanpassingen, maar tenderen anderzijds –zonder nader debat– naar een *rule based* (in plaats van *principle based*) toezicht.

DNB heeft voor het onderhavige boekjaar wederom een duidelijk overzicht gepubliceerd van onderzoeken naar het functioneren van de pensioenfondsen. Zo heeft onder meer onderzoek plaatsgevonden naar de beheersing van de risico's van de uitbesteding van de pensioenadministratie, naar de renterisico's en de beleggingen in en waardebepaling van commercieel vastgoed, alsmede naar de kwaliteit van de rapportages. De onderzoeksactiviteiten van DNB nemen in omvang toe en hebben hun weerslag op de jaarlijkse, over de pensioenfondsen omgeslagen toezichtheffing. De onderzoeksresultaten moeten DNB helpen in het ontwikkelen van nieuw beleid en regelgeving. De sector van pensioenfondsen wordt door deze werkwijze met steeds hogere heffingen geconfronteerd, dit terwijl de fondsbesturen zich over de doelmatigheid en rechtvaardigheid van hun eigen uitvoeringskosten moeten verantwoorden. Bovendien trekt de overheid zich vanaf 2015 terug uit de financiering van het toezicht op de financiële markten. Gevreesd wordt voor een stijging van de toezichtkosten als er geen overheidsbelang bij een kostenbeheersing meer is. Dit vraagt om meer aandacht in het komende jaar.

Ontwikkelingen bij Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V.

Algemeen

Inleiding

Het pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds verbonden aan de onderneming Henkel Nederland B.V. Het pensioenfonds heeft de stichting als rechtsvorm en is statutair gevestigd in Amsterdam. In overeenstemming met de statuten wordt hierbij verslag uitgebracht over het boekjaar 2013. De in het verslag vermelde bedragen zijn op basis van duizenden euro's opgenomen, tenzij anders is aangegeven.

Missie, visie en strategie

Het pensioenfondsbestuur heeft na beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst per 1 augustus 2012 hernieuwd haar missie, visie en strategie vastgesteld. Deze missie, visie en strategie zijn voor alle doelstellingen die het fonds nastreeft en inspanningen die het fonds daarbij betracht, leidend.

Missie

Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. wil een goede invulling geven aan de uitvoering van de pensioenregeling die door de sponsor (Henkel Nederland B.V.) bij het pensioenfonds is ondergebracht. De uitvoering van de regeling dient correct, maatschappelijk verantwoord en (kosten)efficiënt te geschieden. Het streven is een duurzame en betrouwbare situatie te creëren zodat de financiële verplichtingen en ambities waargemaakt zullen worden.

Visie

De pensioensector staan ingrijpende veranderingen te wachten die zorgen voor onzekerheid. De uitdaging daarbij is om te voldoen aan de verwachtingen van belanghebbenden. De Pensioenwet heeft onder meer geleid tot een toename van het toezicht en een strakkere regulering van het financieel beleid en de informatieverplichtingen voor pensioenuitvoerders en werkgevers. Daarnaast stellen de toezichthouders met name onder invloed van de effecten van de financiële crisis en de Wet versterking bestuur pensioenfonds steeds hogere eisen aan de bedrijfsvoering bij pensioenfonds en aan de wijze waarop toezicht wordt gehouden en verantwoording wordt afgelegd. Bij ongewijzigd beleid zullen de kosten voor pensioen- en vermogensbeheer voor ons relatief kleine fonds sterk toenemen en verder uit de pas lopen in verhouding tot de uitstaande pensioenverplichtingen en haalbare rendementen uit beleggingen ten opzichte van alternatieve uitvoeringsmogelijkheden. Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. is van mening dat het instand houden van het fonds op termijn niet verantwoord zal zijn en zal zich, in nauwe samenwerking met en ondersteuning van de sponsor, zorgvuldig gaan voorbereiden op een liquidatie in de toekomst en het zoeken van een duurzaam en betrouwbaar alternatief voor de uitvoering van haar verplichtingen op de lange termijn.

Strategie

Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. is sinds 1 augustus 2012 een gesloten fonds. Met steun van de sponsor heeft het fonds ultimo 2013 een dekkingsgraad die uitkomt boven het (minimum) vereist eigen vermogen. Door het invoeren van een, voor wat betreft de asset allocatie, passief en sterk risicomijdend beleggingsbeleid zijn de risico's sterk afgenomen. De nominale rechten worden hierdoor zo goed mogelijk gewaarborgd en er is een reële ambitie op (gedeeltelijke) toeslagverlening op termijn. De doorgevoerde rationalisatie in de uitvoering heeft verder geresulteerd in het zoveel mogelijk reduceren van de uitvoeringskosten met behoud van kwaliteit en betrouwbaarheid. De huidige financiële positie van het fonds brengt enerzijds de haalbaarheid van een liquidatie dichterbij, anderzijds zijn de verdere herstelmogelijkheden op eigen kracht zeer beperkt door het passief beleggingsbeleid. Voor een toekomstige liquidatie met als doel om minimaal gelijkwaardige of betere vooruitzichten aan de deelnemers te bieden zal de steun van de sponsor nodig zijn.

Het fonds zal in nauwe samenwerking met de sponsor en met inzet van externe experts alternatieve mogelijkheden voor de verdere uitvoering van de gesloten pensioenregeling in kaart brengen en de voor- en nadelen van de alternatieven voor alle belanghebbenden

zorgvuldig wegen. Door dit vervolgens te blijven monitoren moet dit in de toekomst de mogelijkheid scheppen om goed voorbereid en weloverwogen de juiste beslissing te nemen voor het beste alternatief.

Doelstelling

Doelstelling van het pensioenfonds is het verzekeren van een ouderdoms- en nabestaandenpensioen ten behoeve van de (gewezen) deelnemers. Het ouderdomspensioen gaat in op de pensioendatum, op 65-jarige leeftijd en is een aanvulling op de AOW-uitkering die door de overheid wordt uitbetaald. Het nabestaandenpensioen wordt in geval van overlijden van de (gewezen) deelnemer aan diens nagelaten betrekkingen (partner en/of kinderen) uitgekeerd. Bij arbeidsongeschiktheid van de deelnemer kan de pensioenverzekering worden voortgezet.

Het pensioenfonds kende tot 1 augustus 2012 tevens een individuele pensioenregeling, waarbij de deelnemer een individueel pensioenkapitaal kon opbouwen door betaling van vrijwillige premie. Vanaf 1 augustus 2012 is de opbouw van regulier ouderdoms- en nabestaandenpensioen voor de op dat moment nog actieve deelnemers geëindigd, omdat de aan het pensioenfonds verbonden werkgever Henkel Nederland B.V. per die datum voor al zijn werknemers een nieuwe pensioenregeling heeft geïntroduceerd, waarvan de uitvoering niet bij pensioenfonds Henkel is ondergebracht. Vanaf 1 januari 2004 was de door het pensioenfonds uitgevoerde pensioenregeling overigens reeds gesloten en werden geen nieuwe deelnemers meer tot het pensioenfonds toegelaten.

Financiering

De financiering van de pensioenvoorziening heeft tot 1 augustus 2012 plaatsgevonden door bijdragen van werkgever en werknemers. Omdat de uitvoering van de pensioenregeling vanaf die datum is geëindigd en er geen nieuwe opbouw van ouderdoms- en nabestaandenpensioen meer plaatsvindt, dragen de werkgever en werknemers sindsdien ook niet meer bij in de financiering van de pensioenvoorziening. De enige uitzondering daarop wordt gevormd door enkele langdurig zieke werknemers die op 31 juli 2012 deelnemer aan het fonds waren. Indien de betreffende werknemers (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt worden verklaard, zal door de werkgever ten behoeve van de premievrije doorbouw van pensioenaanspraken voor deze deelnemers een premie worden gestort. Een en ander is vastgelegd in een addendum bij de uitvoeringsovereenkomst dat met de werkgever is overeen gekomen, nadat de oorspronkelijk geldende uitvoeringsovereenkomst in 2012 werd opgezegd door de werkgever.

ABTN

Een ander belangrijk document voor een pensioenfonds is de zogenoemde actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Daarin is gemotiveerd omschreven welk beleid wordt gevoerd om de doelstelling van het pensioenfonds te kunnen nakomen. In de ABTN (ook wel bedrijfsplan genoemd) wordt nader ingegaan op de organisatie van het pensioenfonds, de inhoud van de pensioenregeling (pensioenovereenkomst), de financiële opzet (grondslagen en het beleidskader en sturingsmiddelen), hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en de opzet van de administratieve organisatie en interne controle alsmede de hoofdlijnen van de uitvoeringsovereenkomst.

De meest recente wijziging van de ABTN heeft op 12 juni 2013 plaatsgevonden toen het bestuur tot de formele vaststelling van de gewijzigde ABTN besloot. De wijzigingen ten opzichte van de vorige versie, zoals vastgesteld op 14 mei 2012, hielden hoofdzakelijk verband met het feit dat de werkgever Henkel Nederland B.V. met ingang van 1 augustus 2012 een nieuwe pensioenregeling aan alle werknemers van Henkel Nederland heeft aangeboden, die niet langer door het pensioenfonds wordt uitgevoerd. Dit heeft onder meer geleid tot aanpassingen van de uitvoeringsovereenkomst, de statuten en het pensioenreglement en heeft daarmee ook zijn weerslag gehad op de inhoud van de ABTN. Ook hebben aanpassingen plaatsgevonden uit hoofde van de wijziging van het strategisch beleggingsbeleid ('de-risking') die in december 2012 is doorgevoerd en werd het financieel crisisplan, dat in 2012 een verplicht nieuw onderdeel van de ABTN werd, geactualiseerd.

Statuten en reglementen

De wijzigingen van zowel de statuten als het pensioenreglement die noodzakelijke waren geworden door de opzegging van de uitvoeringsovereenkomst, zijn reeds in 2012 doorgevoerd. In het verslagjaar hebben dan ook geen wijzigingen in de statuten en

het pensioenreglement plaatsgevonden. In 2014 zijn overigens wel nieuwe aanpassingen in deze documenten nodig. Deze vloeien voort uit wijzigingen in wet- en regelgeving. Wat betreft het pensioenreglement gaat het daarbij om een noodzakelijke verlaging van het pensioen-opbouwpercentage, dat als gevolg van fiscale versoeringen vanaf 2014 fiscaal bovenmatig zou zijn. De wijzigingen van de statuten vloeien voornamelijk voort uit de per 1 juli 2014 van kracht wordende bepalingen uit de Wet versterking bestuur pensioenfondsen.

Verzekerden kunnen een exemplaar van het geldende pensioenreglement en de statuten opvragen bij de administrateur van het fonds.

Bestuur

De bestuurssamenstelling bleef gedurende 2013 ongewijzigd en bestond, naast een onafhankelijk voorzitter, uit vier leden. Twee van deze bestuurders vertegenwoordigen de werkgever en twee bestuurders vertegenwoordigen de werknemers. Binnen de werknemersvertegenwoordiging maakt één gepensioneerde deel uit van het bestuur. De bestuurders ontvangen, behoudens vergoedingen voor gemaakte onkosten, geen bezoldiging vanuit het pensioenfonds. Bestuurders welke niet in dienst zijn van Henkel Nederland B.V. ontvangen voor zover zij door de werkgever zijn voorgedragen, voor hun werkzaamheden een bezoldiging van Henkel Nederland B.V. Voor de exacte samenstelling van het bestuur en de overige fondsorganen wordt verwezen naar bladzijde 5.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zes maal. De belangrijkste aandachtspunten in de bestuursvergaderingen waren:

- De ontwikkeling van de financiële positie.
- De jaarlijkse evaluatie van het herstelplan.
- De jaarstukken 2012.
- De actualisering van diverse fondsdocumenten, waaronder de ABTN (inclusief het financieel crisisplan), het deskundigheidsplan, het communicatieplan en het risicomanagement plan.
- Aankomende wijzigingen in wet- en regelgeving, waaronder de versoering van het Witteveenkader en de Wet versterking bestuur pensioenfondsen.
- De keuze uit één van de in de Wet versterking bestuur pensioenfondsen toegestane governance modellen.
- De evaluatie van het functioneren van het bestuur.
- Diverse themaonderzoeken (uitbesteding vermogensbeheer, beheersing renterisico en transitie pensioencontract) en enquêtes van DNB (risicobeheersing gesloten pensioenfondsen, uitbesteding pensioenadministratie en implementatie Wet versterking bestuur pensioenfondsen).

Tevens overlegde het bestuur enkele malen telefonisch en onderhield intensief e-mail contact.

Bestuursmutaties

De statutaire zittingsduur voor de bestuurders aan werknemerszijde was reeds statutair bepaald op vier jaar. In 2013 was binnen deze geleding geen herbenoeming aan de orde. Aan het einde van het verslagjaar eindigde wel de benoemingstermijn van de onafhankelijk voorzitter. Deze bedraagt drie jaar. Het bestuur besloot in zijn vergadering van 26 november 2013 unaniem tot herbenoeming van de heer H.M.E. Janssen voor een zittingsperiode van drie jaar. Vanwege het feit dat de horizon van het pensioenfonds mogelijk korter zal zijn indien tot liquidatie van het fonds zou worden besloten, zal een continuering jaarlijks door het bestuur worden geëvalueerd.

Voorts heeft het bestuur met het oog op normen uit de Code Pensioenfondsen besloten om ook voor de bestuurders aan werkgeverszijde een zittingsduur van vier jaar te introduceren. Voor alle bestuurders geldt daarbij in principe de bepaling dat zij maximaal twee keer kunnen worden herbenoemd. Dit zal in 2014 in de nog notarieel vast te stellen statuten worden opgenomen.

Bestuurlijke structuur

Het bestuur heeft zich in het verslagjaar georiënteerd op het bestuursmodel dat het meest geschikt is voor het fonds. Naar aanleiding hiervan heeft het bestuur in zijn vergadering van 26 november 2013 besloten het paritaire bestuursmodel te handhaven. Een overweging hierbij is geweest dat het bestuur het huidige bestuursmodel, mede hangende de discussie over de toekomst van het fonds, voorlopig wenst voort te zetten. De omzetting naar de nieuwe variant van het paritaire model levert de minst grote impact

op en daardoor blijft er voldoende ruimte om aandacht te schenken aan de andere veranderingen die op het pensioenfonds afkomen en de mogelijke liquidatie van het pensioenfonds te begeleiden. Daarnaast is het bestuur van mening dat het huidige model goed functioneert. De met de inwerkingtreding van de Wvbp (Wet versterking bestuur pensioenfondsen) noodzakelijke vertegenwoordiging van de pensioengerechtigden in het bestuur, vormt geen probleem aangezien in het bestuur al sinds geruime tijd een bestuurder namens de pensioengerechtigden zitting heeft. Statutair zal wel de ruimte gecreëerd worden, zoals de wet daar ook in voorziet, dat in het bestuur maximaal twee bestuurders kunnen worden toegevoegd die niet directe vertegenwoordigers zijn van de belanghebbenden bij het pensioenfonds. Het Verantwoordingsorgaan en de werkgever zijn in december door het bestuur geïnformeerd omtrent de keuze van de bestuurlijke structuur.

In het paritaire model wordt in het afleggen van verantwoording nog steeds voorzien doordat het bestuur een Verantwoordingsorgaan dient in te stellen. De werkgever heeft desgevraagd reeds aan het bestuur laten weten nog steeds prijs te stellen op een vertegenwoordiging in het Verantwoordingsorgaan. Ten aanzien van het intern toezicht heeft het bestuur ervoor gekozen om dit middels jaarlijkse visitaties door een Visitatiecommissie in te vullen. Dit in tegenstelling tot de alternatieve vorm waarbij een permanente Raad van Toezicht zou moeten worden ingesteld.

Goed Pensioenfondsbestuur

Goed Pensioenfondsbestuur betekent dat het bestuur op een deskundige en zorgvuldige wijze omgaat met de hen toevertrouwde middelen en de daarmee verbonden belangen van alle bij het pensioenfonds betrokken belanghebbenden en daarover op een open en transparante wijze communiceert. Dit volgt uit de principes voor Pension Fund Governance (PFG) van de Stichting van de Arbeid (STAR), zoals verankerd in de Pensioenwet. Het betekent eveneens dat het bestuur over zijn handelen verantwoording aflegt en daarnaast zorgt voor een adequaat intern toezicht.

Met ingang van 1 januari 2014 zijn de principes voor pension fund governance overigens vervangen door de Code Pensioenfondsen, een coöperatie tussen de STAR en de Pensioenfederatie. Ook deze Code heeft een wettelijke verankering gekregen. Over 2013 wordt in dit bestuursverslag echter nog verantwoording afgelegd op basis van de principes voor pension fund governance.

Voor het afleggen van verantwoording heeft het bestuur, in lijn met de hiervoor genoemde principes voor goed pensioenfondsbestuur, een Verantwoordingsorgaan ingesteld. Voor de samenstelling van dit Verantwoordingsorgaan, waarin de werkgever, de werknemers en de gepensioneerden vertegenwoordigd zijn, wordt verwezen naar pagina 5. De samenstelling van het Verantwoordingsorgaan is in 2013 ongewijzigd gebleven. De leden van het Verantwoordingsorgaan worden als zodanig niet bezoldigd. In dit verslagjaar wordt separaat verslag gedaan van de bevindingen van het Verantwoordingsorgaan (zie pagina 37) ten aanzien van het door het bestuur in 2013 gevoerde beleid.

In het kader van goed pensioenfondsbestuur dienen pensioenfondsen ook zorg te dragen voor een adequaat intern toezicht. Er zijn verschillende manieren waarop dit interne toezicht vorm kan worden gegeven. Het bestuur heeft besloten het interne toezicht in te vullen door middel van een zogenoemde visitatiecommissie. Zo'n commissie, die overigens uit externe deskundigen bestaat, werkt in opdracht van het bestuur en beoordeelt minimaal eens in de drie jaar de beleids- en bestuursprocedures en -processen, de checks and balances, de wijze waarop de uitvoering van de regeling wordt bestuurd en aangestuurd en de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn voor (de dekkinggraad van) het pensioenfonds. De op 1 juli 2014 in werking tredende Wvbp bepaalt overigens dat een pensioenfonds jaarlijks een visitatie dient te laten verrichten indien het intern toezicht door middel van een visitatiecommissie is ingericht.

In 2013 heeft het bestuur opdracht verleend aan de visitatiecommissie om een visitatie uit te voeren. De samenstelling van de visitatiecommissie was overigens identiek aan de commissie die in 2010 de eerste visitatie heeft uitgevoerd. Naar aanleiding van de opdracht daartoe heeft de visitatiecommissie begin 2014 haar visitatie uitgevoerd. De bevindingen van de visitatiecommissie zijn neergelegd in een visitatierapport. Een delegatie van het bestuur heeft de concept versie van dit rapport met de visitatiecommissie besproken. De definitieve versie van dat rapport heeft het bestuur in april 2014 ontvangen. De samenvatting van de bevindingen die de visitatiecommissie aan het bestuur heeft gerapporteerd, worden in het voorliggende jaarverslag over 2013 gepubliceerd omdat de

visitatie ook voornamelijk betrekking had op dat jaar. Hiervoor wordt verwezen naar bladzijde 37 van dit jaarverslag, waar tevens de reactie van het bestuur op dit visitatierapport is opgenomen.

Het bestuur zal in 2014 naar aanleiding van de in de rapportage vermelde aanbevelingen actiepunten formuleren en contact met de visitatiecommissie onderhouden omtrent de opvolging van de diverse punten.

Zelfevaluatie bestuur

Overeenkomstig de principes voor goed pensioenfondsbestuur heeft het bestuur in zijn statuten een procedure opgenomen teneinde zijn eigen functioneren, zowel van het bestuur als geheel als van de individuele bestuurders, periodiek te evalueren. De evaluatie geschiedt een maal per jaar. Ook in 2013 heeft het bestuur wederom een bijeenkomst georganiseerd die in het teken van zelfevaluatie stond. Daarbij heeft het bestuur gebruik gemaakt van een vooraf opgestelde leidraad. De onderwerpen in deze leidraad vormden de basis voor een constructieve discussie in het bestuur. Alhoewel het bestuur onderkent dat er ruimte overblijft voor een verdere verbetering van het eigen functioneren, was er tegelijkertijd ook tevredenheid over het huidige niveau van functioneren en de samenwerking binnen het bestuur.

Geschikt pensioenfondsbestuur

Geschiktheid van pensioenfondsbestuurders was en is een van de speerpunten van DNB. Dat valt ook af te leiden uit de eisen die DNB aan (nieuwe) bestuurders stelt en de toetsing bij hun voorgenomen benoeming. Het gaat bij het begrip geschiktheid niet alleen om kennis, maar ook om competenties, vaardigheden en gedrag, alsmede de bestuurscultuur. Het bestuur van Pensioenfonds Henkel is zich terdege bewust van zijn verantwoordelijkheid op dat terrein en besteedt dan ook onverminderd aandacht aan het op peil houden en, daar waar nodig, verder verbeteren van de geschiktheid. Naast het op individuele basis bijwonen van seminars en andere bijeenkomsten, hebben meerdere bestuurders in 2013 gezamenlijk deelgenomen aan specifieke bijeenkomsten die georganiseerd werden door de vermogensbeheerder BlackRock. Ook werd een fondsspecifieke studiesessie georganiseerd rondom het onderwerp ISAE-rapportages.

Het pensioenfonds beschikt over een deskundigheidsplan. In dit plan worden naast kennisaspecten ook de vaardigheden beschreven (competenties) waarover bestuurders bij voorkeur beschikken. Op basis hiervan is ook een functieprofiel voor bestuurders opgesteld. Het deskundigheidsplan is in de loop van 2013 op verschillende onderdelen geactualiseerd, waaronder de deskundigheidsmatrix betreffende de bestuurders, het opleidingsplan alsmede voornoemd functieprofiel.

Dwangsommen, boetes, aanwijzingen en bewindvoering

In het verslagjaar zijn aan het pensioenfonds door de toezichthouder geen boetes of dwangsommen opgelegd. DNB heeft het pensioenfonds ook geen aanwijzingen gegeven om binnen een bepaalde termijn een aangegeven gedragslijn te volgen. DNB heeft niet verzocht om aanstelling van een bewindvoerder.

Compliance officer

De compliance officer is belast met het toezicht op de naleving van de gedragscode door aan de gedragscode verbonden personen. Dit betreft in eerste instantie de bestuurders, maar in voorkomende gevallen kunnen het ook derden zijn. Bij de toetsing op de naleving gaat het met name om de bepalingen in de gedragscode met betrekking tot het aanvaarden van relatiegeschenken, giften, uitnodigingen, nevenfuncties, het deelnemen in andere instellingen/zakelijke relaties etc. Daarnaast adviseert de compliance officer over de uitleg en toepassingen van bepalingen zoals die zijn opgenomen in de gedragscode.

De heer J. Sturtewagen, legal counsel en compliance manager binnen het Henkel concern, vervult voor het pensioenfonds de functie van compliance officer.

Gedragscode

Het pensioenfonds beschikt over een gedragscode, die gedurende het verslagjaar geen wijzigingen heeft ondergaan. In de gedragscode zijn regels en richtlijnen geformuleerd ter voorkoming van conflicten tussen de belangen van het fonds en de privé-

belangen van betrokkenen, alsmede ter voorkoming van het gebruik van vertrouwelijke informatie van het fonds voor privé-doeleinden. De gedragscode draagt bij tot het integer functioneren van het fonds en tot het waarborgen van de goede naam en reputatie van het fonds. Bestuurders ondertekenen de gedragscode bij hun benoeming en bevestigen jaarlijks door middel van de ondertekening van een formulier het naleven van de gedragscode.

De compliance officer heeft in zijn rapportage over 2013, op basis van de door alle bestuursleden aan hem geretourneerde ondertekende jaarlijkse verklaringen, verklaard niet op de hoogte te zijn van enige materiële feiten, aanwijzingen of informatie die ertoe zou leiden dat de gedragscode van het pensioenfonds niet zou zijn gerespecteerd. Tevens heeft de compliance officer verklaard niet op de hoogte te zijn van enige materiële feiten, aanwijzingen of informatie die zouden leiden tot enige aansprakelijkheid van het fonds ten aanzien van derden.

Communicatie

In 2013 heeft het bestuur het bestaande communicatieplan geactualiseerd. De wijzigingen waren een uitvloeisel van de beëindiging van de door het fonds uitgevoerde pensioenregeling op 1 augustus 2012.

De communicatie naar de gewezen deelnemers (slapers) alsmede de gepensioneerden werd ook in 2013 weer ingevuld door onder meer de jaarlijkse Algemene Vergadering van Verzekerden. Voorts ontvingen alle deelnemers van het pensioenfonds in februari 2013 een informatiebrief waarin een toelichting werd gegeven op enkele op dat moment recente ontwikkelingen in het pensioenfonds. In de brief werd onder meer ingegaan op het feit dat het bestuur geen korting van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten hoefde door te voeren, de bijstorting van € 8 miljoen die Henkel Nederland B.V. begin 2013 had overgemaakt, de wijziging van het beleggingsbeleid en de verlaging van de toeslagambitie tot 40% van de prijsindex. Begin juli 2013 ontvingen alle deelnemers daarnaast nog een brief waarin zij werden geïnformeerd over het bestuursbesluit tot wijzigingen in het toeslagbeleid.

Uitvoeringskosten

In november 2011 heeft de Pensioenfederatie de Aanbevelingen uitvoeringskosten gepresenteerd. Hierin worden alle pensioenfondsen opgeroepen om de kosten van het pensioenbeheer, vermogensbeheer en transactiekosten te publiceren.

De aanbevelingen luiden als volgt:

- Rapporteer de kosten van pensioenbeheer in euro per deelnemer.
- Rapporteer de kosten van het vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen.
- Rapporteer separaat (eventueel geschatte) transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen.

Aangezien het beschikbaar krijgen van deze gegevens behoorlijke inspanningen vraagt, heeft de Pensioenfederatie een gefaseerde invoering voorgesteld. Uiterlijk over boekjaar 2014 zouden alle Nederlandse pensioenfondsen de eerste twee aanbevelingen moeten hebben gerealiseerd.

Ook het bestuur van pensioenfonds Henkel spant zich in om deze transparantie volledig te bewerkstelligen en is hierover regelmatig in gesprek met de partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. Dit gaat dus verder dan alleen de direct in de jaarrekening te verantwoorden kosten. Het transparant maken van alle kosten en mogelijk afzetten tegen een benchmark is daarbij een middel om de kosten verder te beheersen. Met onderstaand overzicht geeft het fonds inzicht in de kosten in de mate waarin dat op dit moment voorhanden is. In de toekomst zal vooral nog aanvullende informatie rondom de transactiekosten uit hoofde van het vermogensbeheer noodzakelijk zijn. Dit is bij de vermogensbeheerder aangekaart.

Uitvoeringskosten en kosten vermogensbeheer

	2013	2012
Pensioenbeheer		
[a] Totale kosten in euro per deelnemer	€ 1.213,-	€ 1.316,-
Vermogensbeheer		
[b] Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,28%	0,31%
[c] Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,02%	N/B

Kosten van het pensioenbeheer (zie categorie a) bestaan uit de kosten van uitbesteding, bestuurskosten, advieskosten en de kosten van toezicht. De totale kosten bedragen € 536 duizend (zie pagina 63). Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen derhalve niet mee. Wordt echter rekening gehouden met gewezen deelnemers (het pensioenfonds kent na de beëindiging van de opbouw per 1 augustus 2012 een groot aantal gewezen deelnemers) dan bedragen de totale kosten per deelnemer € 626,-.

Kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden. De eerste categorie (b) betreft de kosten van de beheervergoeding aan de vermogensbeheerder(s) en overige beheervergoedingen. Dit betreft een bedrag van € 237 duizend (zie pagina 61). De tweede categorie (c) betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht alsmede de transactiekosten bij aan- en verkopen van beleggingen. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de eerste categorie en zijn geheel gebaseerd op schattingen.

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten alsmede de kosten van vermogensbeheer zijn (gezien het gesloten zijn van het fonds) stabiel.

Pensioenparagraaf

In 2013 is de bestaande pensioenregeling niet gewijzigd. De kenmerken van de pensioenregeling zoals die tot 1 augustus 2012 gold, zijn als volgt:

Pensioensysteem

Een uitkeringsovereenkomst op basis van het laatst genoten salaris (eindloonregeling) en een individuele vrijwillige premieovereenkomst. De reguliere pensioenopbouw is vanaf 1 augustus 2012 geëindigd en ook kan er vrijwillig individueel geen pensioen meer worden opgebouwd.

Pensioenleeftijd

65 jaar.

Vroegpensioenleeftijd

61 jaar (vanaf 1-1-2006 alleen voor deelnemers geboren vóór 1-1-1950).

Jaarsalaris

12 keer het vaste maandsalaris geldende per 1 januari van het desbetreffende jaar, verhoogd met het door de onderneming gehanteerde percentage aan vakantietoelagen (voor 2013 12 maal 0,8%) en vermeerderd met 1 vast maandsalaris. Daarbij gold voor 2013 een maximum jaarsalaris van €115.122,-.

Franchise

Per 1 januari 2013 € 18.568,-.

Per 1 januari 2014 € 13.227,-.

Pensioengrondslag

Jaarsalaris minus franchise.

Vroegpensioengrondslag

Jaarsalaris.

Opbouw ouderdomspensioen

2% per jaar met een maximum van 35 pensioenjaren.

Opbouw percentage vroegpensioen

2,45% per jaar. Vanaf 1-1-2006 alleen voor deelnemers geboren vóór 1-1-1950.

Partnerpensioen

70% van het te bereiken ouderdomspensioen.

Wezenpensioen

14% van het te bereiken ouderdomspensioen voor maximaal 5 wezen. Dit geldt voor kinderen tot de leeftijd van 18 jaar. Het recht op wezenpensioen wordt verlengd tot de 27-jarige leeftijd, indien het kind onderwijs of een beroepsopleiding volgt.

Herverzekering

De pensioenaanspraken werden tot 1 augustus 2012 in eigen beheer opgebouwd. De risico's van overlijden, voortvloeiend uit reglementaire aanspraken van nabestaanden van de deelnemers van het pensioenfonds, had het pensioenfonds tot 1 augustus 2012 ondergebracht bij Delta Lloyd Verzekeringsgroep N.V. te Amsterdam. Het eigen behoud bedroeg € 36.302,- per deelnemer. De herverzekering kent een winstdelingsregeling. De eindafrekening met betrekking tot deze winstdeling moet nog plaatsvinden.

Premiebeleid

Artikel 128 van de Pensioenwet schrijft voor dat de door een pensioenfonds te ontvangen premie ten minste gelijk dient te zijn aan de conform de ABTN vastgestelde kostendeckende premie. Omdat het pensioenfonds sinds 1 augustus 2012 geen opbouw van aanspraken meer kent, is een toetsing niet meer van toepassing op het fonds. Vanwege een door Henkel Nederland verrichte vrijwillige bijstorting aan het fonds bedroeg de feitelijke premie over het jaar 2013 € 8 miljoen.

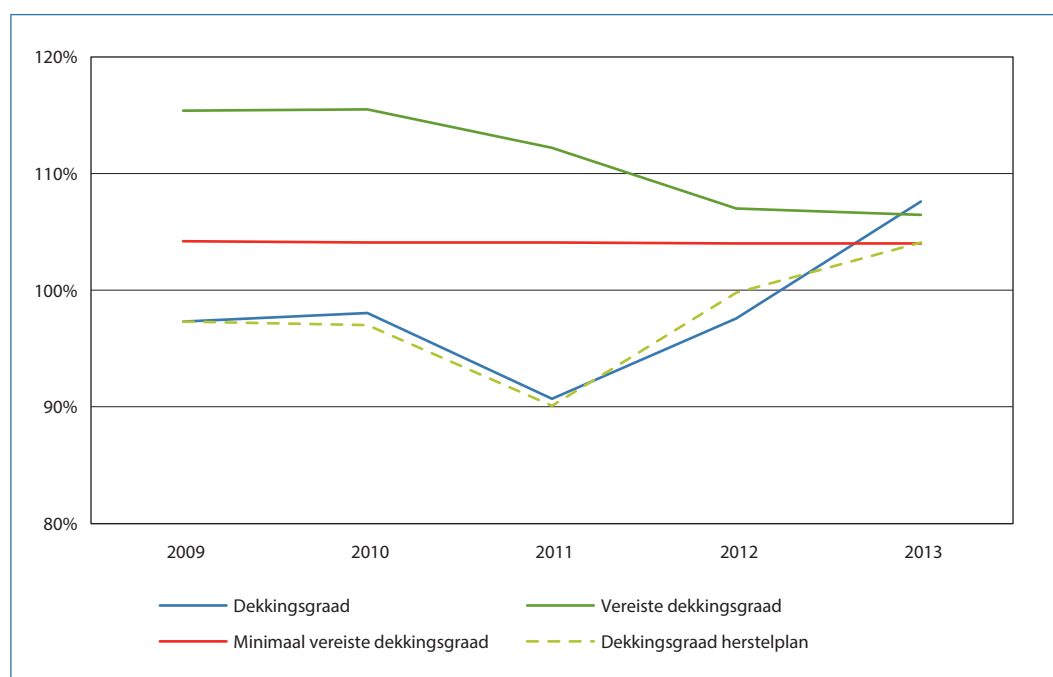
Financiële positie (dekkingsgraad, herstelplan en evaluatie)

In 2013 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds zodanig gestegen (van 97,6% aan het begin van het jaar tot 107,6% aan het einde van het jaar) dat geconcludeerd kan worden dat de ergste schade die door het uitbreken van de kredietcrisis is ontstaan, gerepareerd is. Om dit herstel te bewerkstelligen zijn echter meerdere financiële injecties van Henkel Nederland B.V. nodig geweest en hebben de gewezen deelnemers en gepensioneerden al vele jaren geen indexatie meer ontvangen. Dat alles hield verband met het feit dat de dekkingsgraad van het pensioenfonds al sinds eind 2008 onder het volgens de Pensioenwet kritieke niveau van het minimaal vereist eigen vermogen lag. Onder die omstandigheden wordt gesproken van een zogenoemd dekkingstekort. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt voor een gemiddeld pensioenfonds circa 105%. Fondsspecifieke berekeningen van de actuaris laten zien dat het minimaal vereist eigen vermogen voor Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. eind 2013 104% bedraagt.

Als een pensioenfonds een dekkingstekort heeft, moet op grond van artikel 140 van de Pensioenwet een kortetermijnherstelplan worden opgesteld. Pensioenfonds Henkel heeft dit herstelplan, vergezeld van de daarbij verplichte continuïteitsanalyse, op 31 maart

2009 bij DNB ingediend. Op 30 september 2009 heeft het pensioenfonds hierop een schriftelijke reactie van DNB ontvangen, waarin DNB aangeeft hiermee in te stemmen. DNB was van oordeel dat het ingediende herstelplan concreet en haalbaar is. Gelet op de ernst van de crisis mochten pensioenfondsen overigens gebruik maken van de mogelijkheid om het noodzakelijke herstel niet binnen drie (de wettelijke termijn) maar vijf jaar te realiseren. Ook Pensioenfonds Henkel heeft van die mogelijkheid gebruik gemaakt. Dat betekende dus dat het pensioenfonds uiterlijk aan het einde van het jaar 2013 een dekkingsgraad van ten minste 104% moest hebben.

Uit de volgende grafiek blijkt hoe de dekkingsgraad zich in 2013 heeft ontwikkeld.

De grafiek toont de verbetering van de dekkingsgraad gedurende het verslagjaar. Verschillende positieve, maar ook negatieve, factoren hebben dit verloop beïnvloed. Wij sommen hieronder de belangrijkste op:

- De werkgever verrichtte in januari 2013 een vrijwillige bijstorting van € 8 miljoen. De dekkingsgraad steeg door deze financiële injectie met 9,2%-punt.
- De beleggingen lieten als gevolg van de rentestijging een negatief rendement zien. Omdat het pensioenfonds slechts weinig in aandelen belegt, kon het goede rendement op die beleggingscategorie helaas niet voorkomen dat het rendement op het totaal belegd vermogen negatief uitkwam. Hierdoor daalde de dekkingsgraad met circa 2,0%-punt.
- De waarde van de pensioenverplichtingen daalde eveneens als gevolg van de rentestijging. Als gevolg daarvan steeg de dekkingsgraad met circa 2,7%-punt.

De dekkingsgraad van 107,6% aan het einde van 2013 betekende dat deze boven het minimaal vereiste niveau van 104,0% uitkwam. Daarmee was er dus niet langer sprake van een dekkingstekort. Deze dekkingsgraad van 107,6% betekende zelfs dat het fonds boven de grens van een reservetekort was uitgekomen.

Het bij DNB ingediende herstelplan ziet niet alleen toe op het korte termijn herstel tot het minimaal vereist eigen vermogen van 104%. Op lange termijn moet de dekkingsgraad nog verder stijgen voordat het pensioenfonds formeel volledig uit herstel is. Daarvan is pas sprake als de dekkingsgraad boven het vereist eigen vermogen uitkomt. Zo lang dat niet het geval is, maar de dekkingsgraad wel

boven het minimaal vereist eigen vermogen ligt, is sprake van een zogenoemd reservetekort. Een pensioenfonds moet binnen 15 jaar na de indiening van het herstelplan het noodzakelijke herstel hebben gerealiseerd. De berekening van het vereist eigen vermogen volgt uit het Financieel Toetsingskader (FTK) dat onderdeel uitmaakt van de Pensioenwet. Het vereist eigen vermogen verschilt van pensioenfonds tot pensioenfonds en de hoogte ervan hangt in belangrijke mate af van het beleggingsbeleid van een fonds en de risico's die daarin besloten liggen. Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. kent in vergelijking met andere pensioenfondsen een laag vereist eigen vermogen. Dit is een gevolg van het gevoerde beleggingsbeleid, waarbij de beleggingsrisico's sinds december 2012 fors zijn verkleind ('de-risking'). Door kleine veranderingen in de samenstelling van de beleggingen kan het vereist eigen vermogen enigszins fluctueren. Eind 2013 bedroeg het vereist eigen vermogen (de reservetekortgrens) 106,5%. Dat duidt er op dat de beleggingsrisico's beperkt van omvang zijn.

De evaluatie van het herstelplan ultimo 2013 is op 12 februari 2014 bij DNB ingediend. Bij brief van 28 maart 2014 heeft DNB aan het pensioenfonds medegedeeld geen opmerkingen te hebben bij de ingediende evaluatie en tevens aangegeven dat het ingediende kortetermijnherstelplan als beëindigd kan worden beschouwd.

In onderstaande tabel wordt getoond hoe de dekkingsgraad (in %) zich in het verslagjaar heeft ontwikkeld ten opzichte van de verwachte ontwikkeling zoals opgenomen in het evaluatie herstelplan ultimo 2012:

	Verwacht (%)	Werkelijk (%)
Dekkingsgraad per 31 december 2012	97,5	97,6
Sturingsmiddelen		
Premie	9,2	9,2
Toeslagverlening	-0,2	0,0
Overrendement	4,1	-2,0
Verondersteld rendement over 2013 4,6%; werkelijk rendement bedroeg -1,7%		
Rentetermijnstructuur	0,0	2,7
Overige		
Uitkeringen	-0,1	-0,1
Overige mutaties	0,4	0,2
Dekkingsgraad per 31 december 2013	110,9	107,6
Vereiste dekkingsgraad per 31 december 2013	106,8	106,5

Toeslagbeleid

Met het toeslagbeleid streeft het bestuur naar een zo goed mogelijke compensatie van koopkrachtvermindering ten gevolge van prijsinflatie. Het bestuur kan een besluit tot het verlenen van een toeslag slechts nemen, indien en voor zover de middelen van het pensioenfonds dit toelaten, gehoord het advies van de actuaris.

De toeslagverlening is afhankelijk gesteld van de financiële middelen van het pensioenfonds en wordt niet gefinancierd uit premie-inkomsten. Er is geen bestemmingsreserve voor toekomstige toeslagverlening getroffen. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Naar aanleiding van de in 2012 uitgevoerde continuïteitsanalyse heeft het bestuur zich beraden over de tevens in dat kader uitgevoerde consistentietoets. Op grond van de uitkomsten van deze toets zag het bestuur zich genoodzaakt om de indexatieambitie te verlagen tot 40% van de prijsindex. Gegeven het lagere verwachte beleggingsrendement, dat een gevolg is van een zeer voorzichtig beleggingsbeleid, bleek uit de consistentietoets dat dit een realistischere verwachting voor de toekomst betekent.

Voorts heeft het bestuur in juni 2013 besloten om het toeslagbeleid te wijzigen in die zin dat de toeslagverlening wordt gebaseerd op de economische dekkingsgraad van het pensioenfonds. Bij de berekening van deze dekkingsgraad wordt de waarde van de pensioenverplichtingen vastgesteld op basis van de actuele marktrente (de swapmarkt rentecurve). Indien de economische dekkingsgraad minder bedraagt dan het minimaal vereist eigen vermogen plus 5%, dan wordt in principe geen toeslag verleend. Dat komt op basis van de huidige regelgeving neer op een economische dekkingsgraad die minimaal 109% moet bedragen. Ligt de dekkingsgraad boven het vereist eigen vermogen plus 5%, dan wordt in principe de volledige toeslag verleend. Dat komt op basis van de huidige regelgeving neer op een economische dekkingsgraad die minimaal 111,5% moet bedragen. Tussen de hiervoor genoemde niveaus wordt de toeslag in principe naar rato berekend. Eind 2013 bedroeg de economische dekkingsgraad overigens 106,2% en lag daarmee onder het niveau van 109%. In de navolgende tabel wordt het toeslagbeleid schematisch weergegeven.

Toeslagbeleid

Hoogte economische dekkingsgraad	Hoogte toeslagen
Economische dekkingsgraad lager dan minimaal vereiste dekkingsgraad + 5% (niveau ultimo 2013 = 109%)	Geen toeslagen
Economische dekkingsgraad tussen minimaal vereiste dekkingsgraad + 5% en vereiste dekkingsgraad + 5% (niveau ultimo 2013 = tussen 109% en 111,5%)	Gedeeltelijke toeslagverlening (lineaire interpolatie), voor zover de economische dekkingsgraad niet daalt beneden de minimaal vereiste dekkingsgraad + 5%
Economische dekkingsgraad hoger dan vereiste dekkingsgraad + 5% (niveau ultimo 2013 = 111,5%)	Volledige toeslagverlening, voor zover de economische dekkingsgraad niet daalt beneden de vereiste dekkingsgraad + 5%
Economische dekkingsgraad hoger dan de reële dekkingsgraad ¹⁾ (niveau 2013 = 137%)	Volledige toeslagverlening en inhaal toeslagenachterstand over de direct voorafgaande periode van vijf jaar. Inhaaltoeslagverlening voor zover de economische dekkingsgraad niet daalt beneden de reële dekkingsgraad

Het bestuur heeft, gezien de financiële positie van het pensioenfonds en de hoogte van de economische dekkingsgraad, besloten om de pensioenuitkeringen van de gepensioneerden en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers (slapers) per 1 januari 2014 niet te verhogen. Ook per 1 januari 2013 vonden er geen verhogingen plaats.

ALM-studie en continuïteitsanalyse

Naar aanleiding van de beëindiging van de uitvoering van de pensioenregeling per 1 augustus 2012 is de positie en het toekomstperspectief voor het pensioenfonds wezenlijk veranderd. Voor het bestuur was dit aanleiding om een nieuwe ALM-studie te laten uitvoeren. In zo'n studie wordt door middel van scenario-analyses de toekomstige (financiële) ontwikkeling van het pensioenfonds gesimuleerd. Omdat er geen reguliere premie-inkomsten meer vanuit de werkgever en de werknemers zullen binnenstromen, heeft het bestuur vooral onderzocht hoe het beleggingsbeleid en de daarmee verbonden risico's van invloed zijn op

1) Het percentage dat hier genoemd wordt, is de benodigde economische dekkingsgraad waarbij het vermogen voldoende is om volledige toeslagverlening en inhaal toeslagverlening toe te kennen.

de kansen op dekkings- en reservetekorten alsmede de toekomstige toeslagverlening. De uitkomsten van de ALM-studie en de wens van het bestuur om het ontstaan van tekorten in de toekomst nog verder te verkleinen omdat niet zonder meer een beroep op de werkgever kan worden gedaan, heeft het bestuur besloten de risico's binnen het beleggingsbeleid verder te verkleinen. In het nieuwe strategische beleggingsbeleid is het belang voor vastrentende waarden verhoogd van 70 naar 90% van het totale belegd vermogen. Het belang van aandelenbeleggingen is verlaagd van voorheen 30% naar 10%. Zowel binnen de vastrentende beleggingen als binnen de aandelenportefeuille is de spreiding vergroot. Voor de vastrentende beleggingen is dit gerealiseerd door een groter deel van de beleggingen voor bedrijfsobligaties ('credits') te bestemmen. Binnen de aandelenportefeuille is een deel van die beleggingen bestemd voor aandelen in opkomende markten.

Keerzijde van deze beleidswijziging is wel dat het toekomstige verwachte rendement is gedaald, omdat vastrentende waarden op lange termijn naar verwachting minder rendement genereren dan zakelijke waarden. Het herstel van de dekkingsgraad van het pensioenfonds kan dan ook trager verlopen door een wat geringere bijdrage aan dit herstel vanuit de beleggingsrendementen.

Na de besluitvorming inzake het gewijzigde beleggingsbeleid heeft het bestuur vervolgens ook een continuïteitsanalyse laten uitvoeren. In een dergelijke analyse, die op grond van regelgeving minimaal eens per drie jaar moet plaatsvinden, wordt het bestaande beleid doorgerekend op een horizon van 15 jaar. De uitkomsten van deze continuïteitsanalyse hebben bevestigd dat het lagere verwachte rendement tot een lagere verwachting voor wat betreft de toekomstige toeslagverlening (indexatie) leidt. Dienovereenkomstig heeft het bestuur besloten de indexatieambitie realistischer te formuleren inhoudende dat op lange termijn een indexatie van circa 40% van de prijsindex wordt verwacht.

In 2013 werd het beleid met betrekking tot het afdekken van het renterisico van de pensioenverplichtingen licht bijgesteld. Dit afdekkingspercentage uitgaande van de pensioenverplichtingen op basis van marktrente werd verhoogd van 70% naar 78%, mede naar aanleiding van de ontvangen bijstorting van EUR 8 miljoen. De gedeeltelijke belegging van deze middelen in de vastrentende sfeer resulteerde namelijk een autonome stijging van het afdekkingspercentage.

Het bestuur heeft daarbij vastgehouden aan een afdekking van het renterisico op basis van de marktrente in tegenstelling tot de UFR-rente. Laatstgenoemde rente is namelijk slechts een modelmatige vastgestelde rente waartegen op financiële markten niet gehandeld kan worden. Deze rente is momenteel voorgeschreven door DNB om te hanteren bij de berekening van de officiële dekkingsgraad van 107,6% eind 2013.

UFR, marktrente en dekkingsgraad

DNB introduceerde begin 2012 een wijziging van de methodiek op basis waarvan de waarde van de toekomstige dekkingsgraad vanaf ultimo 2011 diende te worden berekend. Voorheen werd deze waarde berekend aan de hand van de zuivere marktrente. Nadien werd een rentecurve gepubliceerd die gebaseerd was op de gemiddelde marktrente over de drie voorgaande maanden. Met ingang van 30 september 2012 werd de methodiek wederom gewijzigd. DNB introduceerde een rentecurve die voor de looptijden vanaf 20 jaar gebaseerd is op de zogenoemde Ultimate Forward Rate (UFR), een kunstmatig vastgesteld renteniveau dat een lange termijn inschatting vormt van de toekomstige rente. Voor de looptijden tot 20 jaar wordt onveranderd de gemiddelde marktrente gedurende de drie voorgaande maanden gehanteerd. In de praktijk kunnen pensioenfondsen op de financiële markten echter niet tegen een gemiddelde rente, dan wel een UFR-rente, beleggen. Daardoor kan het renterisico op de waardeontwikkeling van de pensioenverplichtingen minder goed worden beheerst dan voorheen toen die waardeontwikkeling geheel werd bepaald door de marktrente.

Het bestuur heeft naar aanleiding van het bovenstaande besloten om de pensioenverplichtingen ook op basis van de marktrente te bepalen en de vermogensbeheerder opdracht gegeven om het renterisico op basis daarvan af te dekken. Gelet op het feit dat de marktrentecurve eind 2013 lager was dan de UFR rentecurve waren de pensioenverplichtingen op basis van marktrente hoger. Op basis van de marktrente bedroeg de economische dekkingsgraad daardoor 106,2%. De DNB dekkingsgraad bedroeg 107,6%.

Verzekerdenbestand

(Aantallen)

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2012	4	438	423	865
Mutaties door:				
Ingang pensioen	0	-19	26	7
Uitgaande waardeoverdrachten	0	-3	0	-3
Overlijden	0	-2	-7	-9
Afkoop	0	-1	-3	-4
Andere oorzaken	-1	1	0	0
Mutaties per saldo	-1	-24	16	-9
Stand per 31 december 2013	3 ¹⁾	414	439	856

Specificatie pensioengerechtigden

	2013	2012
Ouderdomspensioen	318	304
Nabestaandenpensioen	116	115
Wezenpensioen	5	4
Totaal	439	423

1) Waarvan 2 deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling en 1 FVPer.

Beleggingsparagraaf

Algemene trends op het gebied van investeringen

Stabiel economisch herstel, maar wel onder de trend

De staatstrisico's die de financiële markten overheersten gedurende 2012 –in het bijzonder de Europese schuldencrisis– bleven grotendeels uit in 2013. Hoewel de crisis in Cyprus in het begin van het jaar tot een toename van spanning leidde, bleek dit slechts van korte duur. De mogelijkheden voor interventie door de ECB ter ondersteuning van tanende perifere markten heeft tijdelijk het risico voor een meer fundamentele verslechtering afgezwakt, hoewel een meer duurzame oplossing voor de crisis nog moet worden gevonden.

Het wereldwijde macro-economische beeld is niet sterk veranderd gedurende de eerste helft van het jaar. Wereldwijde economische groei is beperkt gebleven, in lijn met de onderliggende trend. Er was een lichte vertraging in de eerste helft van het jaar en een lichte versnelling van de groei tegen het einde van het jaar, maar de schommelingen bleven zeer beperkt, vooral in het licht van de meer dramatische verschuivingen die in 2008-2010 werden waargenomen. De wereldwijde macro-economische achtergrond raakte in een stroomversnelling in de tweede helft van het jaar, waarna deze in het vierde kwartaal stabiliseerde. De wereldwijde economische groei blijft onder de lange termijn trend, maar is recentelijk boven verwachting toegenomen. Op regionaal niveau viel waar te nemen dat de eurozone uit de recessie klom en vertoonde het Verenigd Koninkrijk een bijzonder sterk herstel. Binnen de eurozone vertoonden met name de perifere landen, zoals Italië en Spanje een sterke mate van opwaarts momentum. De economische bedrijvigheid in Amerika hield stand ondanks enige bezorgdheid over de korte shutdown van de regering en discussies omtrent het schuldenplafond. De Japanse economie bleef robuust na een sterke opleving aan het einde van vorig jaar. We beschouwen de versnelling als duurzaam, maar verwachten niet dat het zich zal ontwikkelen tot een breed cyclische herstel in alle regio's. Wij verwachten dat de Amerikaanse en Japanse groei robuuster zal blijken dan die in Europa. Opkomende economieën zijn de uitzondering als gevolg van afzwakkende groeivoorzichten in belangrijke landen, zoals Brazilië en China, alsook karakteristieke problemen in de regio. Politieke uitdagingen in landen als Turkije en Thailand eisten ook hun tol in de regio.

Wereldwijde inflatie was min of meer stabiel, hoewel de inflatie in de eurozone uitkwam onder de 2% doelstelling van de ECB. Deze langzame maar stabiele groei omgeving helpt bij het verklaren van enkele van de belangrijkste markt thema's gedurende het jaar, zoals bijvoorbeeld de zwakte in grondstoffenprijzen en die van opkomende ten opzichte van ontwikkelde aandelenmarkten.

Monetair beleid

Gedurende 2013 bleek het verruimende monetaire beleid de meest bepalende factor voor de waargenomen prijsstijgingen van beleggingen. Speculaties rond de timing van tapering in de VS, welke uiteindelijk culmineerde in de beslissing van de Federal Reserve, tijdens haar laatste vergadering van het jaar in december, om het tempo van het aankopen van obligaties te verlagen, domineerde het nieuws. In het kader van de verbeterde werkgelegenheid was de beslissing gerechtvaardigd. Gedurende het jaar werd ook de volledige omvang van de beleidsversoepeling in Japan duidelijker en geloofwaardiger en in het Verenigd Koninkrijk werd door de nieuwe gouverneur van de Bank of England een formeel vooruitkijkend kader geïmplementeerd, waarbij de rente en de verkoop van beleggingen worden gekoppeld aan de werkloosheid, om meer duidelijkheid te verschaffen over het beleid. Als reactie op lagere inflatie heeft de ECB tegen het einde van het jaar haar rente verlaagd.

Impact op de financiële markten

Soepel monetaire beleid en groeiend economisch momentum in ontwikkelde landen ondersteunen het aanhouden van risicovolle beleggingen in zowel aandelen als vastrentende waarden. De bedrijfswinsten waren robuust in de VS en Japan, terwijl de relatieve stabiliteit in de perifere landen in Europa prijsniveaus van beleggingen versterkt. Rendementen op aandelen en obligatierentes stegen in ontwikkelde landen als gevolg van verbeterde macro-economische omstandigheden. De uitzondering hierop waren de

perifere landen waar een grotere stabiliteit het vertrouwen van beleggers versterkte wat resulteerde in een aanzienlijke daling van de obligatierentes.

Aandelen

Het lage niveau van centrale bank tarieven hield de obligatierentes op historisch lage niveaus en heeft daarmee voor verdere ondersteuning gezorgd van de verschuiving naar hoger renderende vastrentende beleggingen en in zekere mate ook aandelen. Met een rendement van meer dan 50% in lokale valuta termen behoorden de Japanse aandelen tot de best renderende aandelen in 2013, profiterende van de inzet van de nieuwe Japanse regering om de economie op gang te krijgen. Tevens met een sterk rendement van 32% in lokale valuta termen, profiteerde de Amerikaanse economie van het soepele monetaire beleid, stabiele economische groei en verbetering van de bedrijfswinsten. Aandelen in de eurozone stegen gemiddeld met 25%, met in de tweede helft van het jaar een sterkere groei dan iedere andere regio, gesteund door een sterk momentum in de perifere landen. Aandelen uit opkomende markten hadden een meer wisselvallig jaar, met een stijging van slechts 3% in lokale valuta en een verlies in Dollar termen.

Staatsobligaties

Vanaf historisch lage waarden zijn de obligatierendementen voor ontwikkelde landen gestegen in reactie op de aankondiging dat de afbouw van het aankopen van obligaties in de VS dit jaar zou beginnen. In de eurozone is de rente op Duitse 10-jarige staatsobligaties gestegen van 1,3% naar 1,9%, maar vanuit historisch perspectief nog steeds laag te noemen. In perifere landen, zoals Ierland en Spanje, zijn obligatierentes vanaf hun hoge niveaus ingekomen als gevolg van verbeterde economische omstandigheden en aanhoudende steun vanuit de ECB. Bedrijfsobligaties, investment grade en high yield in het bijzonder, profiteerden sterk van het hernieuwde vertrouwen onder beleggers en de behoefte aan rendement

Ontwikkelingen bij Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V.

Op de beleggingen (exclusief swap overlay) werd over 2013 een resultaat behaald van -1,32% ten opzichte van de benchmark rendement van -1,73%. Dit resultaat is exclusief de belegging in het ABN AMRO Converging Europe Investments Fund, een private equity fund waarvoor een benchmark voor de performance zich moeilijk laat vaststellen gegeven het specifieke karakter van de individuele investeringen in het fonds.

Het resultaat over 2013 op de totale beleggingen inclusief de belegging in ABN AMRO Converging Europe Investments Fund bedroeg -1,7%.

Na een bijstorting van de sponsor in januari van € 8 miljoen euro, die grotendeels ten behoeve van de allocatie naar de Europese staatsobligatie portefeuille werd aangewend, werd in maart de hedge ratio voor het afdekken van het renterisico van de verplichtingen (op basis van de marktrente) verhoogd van 70% naar 78% van de nominale verplichtingen.

Het gehanteerde strategische beleggingsbeleid, zoals dat in het mandaat in de richting van vermogensbeheerder is vastgelegd, bestond uit 46,8% Europese staatsobligaties, 46,6% bedrijfsobligaties (gelijk verdeeld over een Europees en wereldwijd mandaat) en 6,6% aandelen (gelijk verdeeld over een ontwikkelde en een opkomende markten mandaat).

De doelstelling van de Europese staatsobligatie portefeuille tezamen met de benchmark exposures van zowel de Europese als wereldwijde bedrijfsobligatie portefeuille en de swap overlay portefeuille is het afdekken van een gedeelte van het renterisico van de verplichtingen van het pensioenfonds. Het bestuur heeft besloten om middels deze constructie 78% van het renterisico van de nominale verplichtingen (op basis van de marktrente) af te dekken.

Ultimo 2013 was de beleggingsportefeuille, zoals in beheer bij BlackRock (exclusief private equity) op de volgende wijze verdeeld:

Aandelenportefeuille ontwikkelde markten:	3,4%
Aandelenportefeuille opkomende markten:	3,0%
Europese staatsobligaties:	44,3%
Europese bedrijfsobligaties:	25,0%
Wereldwijde bedrijfsobligaties:	24,4%
Cash:	0,4%
Swap Overlay portefeuille:	-0,5%

Totaal **100,0%**

Beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen

Vanaf 1 januari 2013 geldt een wettelijk verbod op het (laten) uitvoeren van transacties, het verstrekken van leningen of verwerven van niet vrij verhandelbare deelnemingen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, distributie of verkoop van clustermunie of cruciale onderdelen daarvan. Het wettelijk verbod geldt niet voor transacties in door derden beheerde beleggingsinstellingen en indices waarbij de producenten van clustermunie of daarbij betrokken ondernemingen, minder dan 5% van de waarde van die beleggingsinstelling of index vertegenwoordigen.

Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. heeft een eigen portefeuille staatsobligaties (welke niet onder het verbod vallen) en belegt de overige middelen in door derden beheerde beleggingsinstellingen. Op het beleggingsbeleid van deze beleggingsinstellingen heeft het bestuur geen directe invloed. Alhoewel het wettelijk verbod niet geldt voor deze beleggingsinstellingen is het bestuur hierover wel de dialoog aangegaan met de vermogensbeheerder en zal in 2014 een van de aandelenfondsen worden omgezet naar een aandelenfonds dat expliciet niet belegt in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens.

Voor het overige heeft het pensioenfonds in het beleggingsbeleid geen beleid geformuleerd met betrekking tot de aspecten milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.

Risicoparaagraaf

Inleiding

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioenverplichtingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleid van het pensioenfonds en de risico's die het pensioenfonds bij de uitvoering van zijn taken loopt. Voor de wijze waarop deze risico's zijn afgedekt en een kwantificering van deze risico's wordt verwezen naar de risicoparaagraaf in de jaarrekening.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur heeft zijn beleid verwoord in de ABTN. Algemene leidraad voor het uitvoeren van zijn beheertaken is risicomijdend operationeel management. Een pensioenfondsbestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- ALM;
- dekkingsgraad;
- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- toeslagbeleid;

- herverzekeringsbeleid;
- beleid ten aanzien van uitbesteding.

De specifieke omstandigheden waarin Pensioenfonds Henkel verkeert, maken dat niet elk beleidsinstrument (even goed) toepasbaar is. Belangrijkste voorbeeld hiervan is het premiebeleid. Er vindt geen opbouw van pensioenaanspraken meer plaats en dat betekent ook dat het bestuur geen beleid ten aanzien van de premie kan voeren, dat zou kunnen bijdragen aan het herstel van de dekkingsgraad van het fonds.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's. De meest recente ALM-studie dateert van het jaar 2012.

De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het fonds wordt jaarlijks geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, alsmede de financiële positie van het fonds in de toekomst, een rol.

Om te toetsen of het beleid op lange termijn tot de gewenste ontwikkeling leidt, voert het pensioenfonds ten minste eens in de drie jaar een continuïteitsanalyse uit. In aansluiting op de uitgevoerde ALM-studie en de op grond daarvan genomen beleidsbeslissingen heeft het fonds in 2012 tevens een continuïteitsanalyse laten uitvoeren.

Het risicomodel van DNB kent voor een aantal risicocategorieën vastgestelde scenario's ('schokken'). De hoofdletter 'S', aangevuld met een nummer achter een aantal risicocategorieën vertegenwoordigt de code die DNB in het risicomodel voor de desbetreffende risicocategorie hanteert. Bij de berekening van het vereist eigen vermogen (buffers) past het pensioenfonds de standaardmethode toe op basis van de zogenaamde wortelformule (S1 t/m S6). Behalve deze standaardrisico's houdt het bestuur bij de berekening van het vereist eigen vermogen ook nog rekening met het zogenoemde concentratierisico. In het risicomodel van DNB wordt dit risico doorgaans aangeduid met S8, echter wordt hier geen buffereis aan gekoppeld. Vanwege de risico's die een concentratie van posities met zich meebrengt, houdt het bestuur hier wel rekening mee in de berekening van het vereist eigen vermogen. Kwantitatieve en kwalitatieve toelichtingen van deze risico's zijn opgenomen in de 'risicoparagraaf' in de jaarrekening. Het vereiste vermogen wordt berekend op basis van zowel de feitelijke als de strategische beleggingsmix. Doorgaans wordt de hoogste van beide cijfers gehanteerd als zijnde het vereist eigen vermogen.

Financiële risico's

Matchingsrisico

Het matchingsrisico is het risico dat voortvloeit uit een mismatch tussen de beleggingen en de pensioenverplichtingen die kan worden veroorzaakt door een wijziging van de rente, ongelijke looptijden van de beleggingen en de verplichtingen, valutabewegingen, liquiditeitsissues en inflatie. De in 2012 uitgevoerde ALM-studie bevestigde het al eerder in het beleggingsbeleid ingebede afdekkingsbeleid voor wat betreft de afdekking van het renterisico. Dat betekende dat het beleid om 70% van het renterisico ten opzichte van de nominale verplichtingen af te dekken werd voortgezet. Begin 2013 werd het strategische afdekkingspercentage met betrekking tot het renterisico verder verhoogd tot 78% van het renterisico ten opzichte van de nominale verplichtingen. Deze verhoging werd mogelijk door de bijstorting van de werkgever ad € 8 miljoen, die grotendeels in vastrentende waarden werd belegd en ook in een autonome stijging van het afdekkingspercentage resulteerde.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief

ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor eventuele toeslagverlening over de opgebouwde aanspraken en ingegane pensioenen. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het solvabiliteitsrisico bestaat uit de volgende risicocategorieën:

- Renterisico (S1).
- Zakelijke waarden risico (S2).
- Valutarisico (S3).
- Grondstoffenrisico (S4).
- Kredietrisico (S5).
- Verzekeringstechnisch risico (S6).
- Concentratierisico (S8).

Renterisico (S1)

Pensioenfondsen kennen doorgaans een langere looptijd voor hun verplichtingen dan voor hun bezittingen. Vanwege deze mismatch ondervindt een fonds renterisico. Immers bij een rentedaling zullen de verplichtingen sterker toenemen in waarde dan de bezittingen. Het standaardmodel van DNB bevat voorgeschreven rentescenario's (verschuiving actuele rentetermijnstructuur via voorgeschreven rentefactoren) om het vereist eigen vermogen voor dit risico te bepalen. De marktwaarde van de beleggingen in vastrentende waarden fluctueert als gevolg van veranderingen in de marktrente. Bij de bepaling van het beleggingsbeleid weegt het bestuur van het pensioenfonds zorgvuldig de voordelen (meer zekerheid) en nadelen (minder rendement) van afdekking van het renterisico af. Het beleid van het pensioenfonds is gericht op de afdekking van 78% van het renterisico ten opzichte van de nominale verplichtingen.

Zakelijke waarden risico (S2)

De waarde van de beleggingen fluctueert met de koerswijzigingen van de effecten waarin wordt belegd. Dit risico neemt toe bij een beperking van de spreiding van effecten in de portefeuille. De risico's kunnen verder toenemen wanneer gebruik gemaakt wordt van geschreven optieposities, indien belegd wordt met geleend geld of indien waardepapieren worden verkocht die het pensioenfonds niet bezit ('short selling'). Het beleggingsbeleid van het pensioenfonds sluit het beleggen met geleend geld in principe uit evenals het verkopen van waardepapieren die het pensioenfonds niet bezit. Evenmin staat het beleggingsbeleid het schrijven van opties toe, tenzij het call opties betreft en deze gedekt worden door onderliggende activa.

Beleggingsrisico's alternatieve beleggingen

Alternatieve beleggingen zijn net als beleggingen in de traditionele categorieën (waaronder aandelen) onderhevig aan risico's. Risico's worden veroorzaakt doordat beleggers zekere bedragen (hun initiële investeringen) opgeven in ruil voor onzekere inkomsten in de toekomst. Voorbeelden van algemene risico's zijn onder meer debiteurenrisico (tegenpartij kan failliet gaan) en inflatierisico (geldontwaarding). Alternatieve beleggingen zijn daarnaast onder te verdelen in diverse categorieën, waarvan de risicoprofielen onderling aanzienlijk kunnen variëren en dus ook de beleggingsrisico's. Het fonds belegt met een gemaximeerde inleg in het 'private equity' fonds ABN AMRO Converging Europe Investments SCA, SICAR. Deze beleggingsvennootschap belegt in niet-beursgenoteerde vennootschappen in Oost-Europa. De vennootschap staat onder toezicht van de Luxemburgse financiële autoriteit CSSF.

Valutarisico (S3)

Valutarisico betreft het risico dat de waarde van de beleggingen in vreemde valuta verslechtert als gevolg van veranderingen van vreemde valutakoersen. De kans dat de wisselkoers van vreemde valuta verslechtert ten opzichte van de euro betekent een risico voor een pensioenfonds omdat verplichtingen veelal in euro luiden en bezittingen (deels) in vreemde valuta. Dit risico is van belang voor zowel directe posities in een valuta, als voor beleggingen die gewaardeerd zijn in een andere valuta.

Voor zover de beleggingen in vreemde valuta luiden en naar het oordeel van het bestuur van materiële omvang zijn, dekt het pensioenfonds het daarmee verband houdende valutarisico bij voorkeur volledig af met uitzondering van het valutarisico uit hoofde

van beleggingen in opkomende markten. Vanwege de geringe omvang van de in vreemde valuta luidende beleggingen in aandelen en 'private equity' wordt het valutarisico van deze posities niet afgedekt.

Grondstoffenrisico (S4)

Fondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt. Het pensioenfonds belegt zelf niet in grondstoffen en hoeft daarom geen rekening te houden met een solvabiliteitsopslag uit hoofde van grondstoffenrisico.

Kredietrisico (S5)

Het kredietrisico wordt ook wel aangeduid als debiteurenrisico. De waarde van de beleggingen in vastrentende waarden wordt onder meer beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de effecten uitgevende instellingen. Met name door beleggers gemaakte inschatting van de waarschijnlijkheid van het tijdig voldoen van rente- en aflossingsverplichtingen door de debiteur is hierbij bepalend. Ter beperking van het kredietrisico gelden binnen het pensioenfonds restricties voor de samenstelling van de vastrentende portefeuilles met betrekking tot geografische spreiding, verdeling over verschillende debiteuren categorieën, de minimale kwaliteit van de debiteur ('rating') en voor de omvang van de beleggingen per debiteur.

Verzekeringstechnisch risico (S6)

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's. Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). De sterftetrend zelf dient te worden meegenomen bij de bepaling van de voorziening voor risico fonds. Het pensioenfonds hanteert daartoe actuele overlevingstafels waarin rekening wordt gehouden met de verwachte toekomstige sterftetrendontwikkeling.

Concentratierisico (S8)

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Ten behoeve van hun risicomanagement dienen pensioenfondsen rekening te houden met concentratierisico, wat kan resulteren in het aanhouden van een reserve in het eigen vermogen. De concentratie van risico's bevindt zich voornamelijk in een aantal belangen in Europese staatsobligaties met hoge kredietwaardigheid, die worden aangehouden met het doel van een beperking van het renterisico van de pensioenverplichtingen.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds onvoldoende liquide middelen heeft om betalingen, waaronder de pensioenuitkeringen, te verrichten. Het pensioenfonds kende per saldo op jaarbasis al een netto uitstroom van middelen omdat de pensioenuitkeringen groter zijn dan de reguliere premie-inkomsten. Sinds augustus 2012 ontvangt het fonds geen reguliere premie-inkomsten meer. Het liquiditeitsrisico wordt vooralsnog echter beperkt geacht doordat de beleggingen van het pensioenfonds over het algemeen zeer liquide zijn en op korte termijn verkocht kunnen worden (behoudens de 'private equity' belegging). Het liquiditeitsrisico wordt ook beperkt door de invulling van het cashmanagement. De administrateur ziet toe op een juiste afstemming van de inkomende en uitgaande kasstromen van het fonds. Daarnaast loopt het fonds een liquiditeitsrisico uit hoofde van openstaande derivatenposities.

Inflatierisico

Het pensioenfonds kent een voorwaardelijk toeslagenbeleid en communiceert dit beleid, conform wettelijke voorgeschreven formuleringen, naar alle (gewezen) deelnemers en gepensioneerden. Aangetoond is dat het toeslagenbeleid consequent wordt uitgevoerd. Het pensioenfonds gebruikt geen direct aan inflatie gerelateerde instrumenten om dit risico af te dekken.

Niet financiële risico's

Sponsorrisico

Het pensioenfonds heeft een directe economische en contractuele band met de werkgever als sponsor van het pensioenfonds. Deze afhankelijkheid vertaalt zich in risico's voor het pensioenfonds, de zogenaamde sponsorrisico's. Voorbeelden van sponsorrisico's zijn onder meer: faillissementsrisico, betalingsonmacht van de sponsor veroorzaakt door negatieve ontwikkelingen bij de sponsor, financieringsrisico, beëindiging van de relatie met de sponsor en belangenverstremming tussen het pensioenfonds en de sponsor. Met de beëindiging van de pensioenregeling per 1 augustus 2012 zijn de reguliere premie-inkomsten per die datum gestopt. Het sponsorrisico beperkt zich sindsdien tot het faillissementsrisico, dan wel een betalingsonmacht van de werkgever, indien het pensioenfonds op dat moment krachtens de geldende uitvoeringsovereenkomst een beroep op een bijstorting zou willen doen om een verlaging van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten te voorkomen.

Omgevingsrisico

Hieronder worden risico's verstaan als gevolg van externe veranderingen. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan veranderingen in wet- en regelgeving en in de maatschappelijke wens om duurzaam te beleggen.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico op verlies als resultaat van inadequate of foutieve interne processen, mensen en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen.

Operationele risico's hebben een negatieve impact op een goede uitvoering van de pensioenregeling. Voor deze operationele risico's geldt wel dat een verregaande reductie onevenredig veel inspanning en kosten met zich mee kan brengen. De operationele uitvoering voor wat betreft het pensioenbeheer geschiedt door AZL N.V.

Het bestuur heeft van AZL over 2013 een ISAE 3402 rapportage ontvangen alsmede een door de AZL-directie afgegeven In Control Statement. Gelijkoortige rapporten zijn ook door de vermogensbeheerder BlackRock afgegeven. Het bestuur heeft hiervan zorgvuldig kennis genomen en bevestigd gezien dat de risico's beperkt zijn.

Uitbestedingsrisico's

Het bestuur heeft onder behoud van zijn verantwoordelijkheden een aantal werkzaamheden structureel uitbesteed. De uitbesteding van werkzaamheden aan een derde partij heeft tot gevolg dat het bestuur geen directe gezagsverhouding heeft met de personen die bij de derde partij feitelijk en dagelijks zijn belast met de uitvoering van die werkzaamheden. Het bestuur heeft voorts geen rechtstreeks zicht op en voert geen directe controle uit op administratieve processen, zoals uitbetaling van pensioenen, pensioenberekeningen e.d. Het bestuur erkent voorts dat aan de uitbesteding het risico is verbonden van discontinuïteit van de dienstverlening door AZL N.V. Bij alle uitbestedingsactiviteiten conformeert het pensioenfonds zich volledig aan de regelgeving van DNB op het gebied van uitbesteding. Het pensioenfonds beschikt voor iedere extern uit te voeren activiteit over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan het bij of krachtens artikel 34 van de PW bepaalde. In voorkomende gevallen worden met de uitvoerende organisatie nadere afspraken omtrent procedures, processen, informatieverschaffing en te leveren diensten vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA).

IT risico

De informatietechnologie is een belangrijke risicocategorie voor pensioenfondsen. Omdat het merendeel van de fondsen de IT hebben uitbesteed, is dit risico tot een uitbestedingsrisico geworden. Dit geldt ook voor Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V.

Integriteitsrisico

DNB verstaat hieronder het risico dat de integriteit van het pensioenfonds dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding, een en ander in het kader van wet-

en regelgeving en maatschappelijke en door het fonds opgestelde normen. Bij de beheersing van dit risico kan gedacht worden aan onder meer gedragscodes en procesmatige waarborgen.

Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. heeft een gedragscode en een compliance beleid. Beide zijn een wettelijke verplichting en DNB ziet actief toe op naleving. Een regeling voor omgang met integriteitgevoelige functies komt relatief weinig voor. DNB toetst voorts nieuwe bestuurders.

Juridische risico's

Een pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden. Ten einde dit risico te beperken kan het pensioenfonds maatregelen treffen. Eén risico is dat de fondsstukken niet voldoen aan de wettelijke bepalingen. Een ander risico is dat men als pensioenfondsbestuurder in persoon kan worden aangesproken. Een derde risico betreft het niet in voldoende mate vorm geven aan consistent beleid, dit maakt het pensioenfonds kwetsbaar indien het hierop wordt aangesproken. Een vierde risico betreft aansprakelijkheid door het niet of niet goed uitvoeren door partijen die het pensioenfonds heeft ingehuurd.

Voor bovengenoemde risico's heeft het pensioenfonds de navolgende maatregelen genomen:

1. Het pensioenfonds heeft een uitvoeringsorganisatie en adviserend actuaris aangesteld. Deze toetsen bij wetwijzigingen de fondsstukken en stellen waar nodig wijzigingen voor aan het bestuur.
2. Er is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.
3. Het pensioenfonds ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen.
4. Met alle toeleveranciers zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft het pensioenfonds activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor er een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de ander partij.

De hierboven genoemde risico's zijn niet limitatief, maar de juiste afdekking van deze genoemde risico's geeft wel een indicatie over de juridische weerbaarheid van het pensioenfonds.

Beheersing van de risico's

De overeenkomst tot dienstverlening bevat een omschrijving van de taken en bevoegdheden van AZL. De administratie van het fonds omvat de (pensioen)aansprakenadministratie, de deelnemersadministratie, de uitkeringenadministratie en de financiële administratie. Ieder kwartaal rapporteert de administrateur aan het bestuur over de voortgang van de administratieve uitvoering. Knelpunten, klachten en voorstellen tot afhandeling daarvan vormen onderdeel van deze rapportage.

Om aan de behoefte van het bestuur aan zekerheid en daarmee aan kwaliteitsgaranties tegemoet te komen, is AZL N.V. gecertificeerd volgens de richtlijnen van ISAE 3402. AZL heeft ook over 2013 een ISAE 3402 rapport aan het bestuur beschikbaar gesteld. Daarnaast heeft het management van AZL door middel van een 'In Control Statement' een verklaring afgegeven ten aanzien van processen en procedures die geen onderdeel uitmaken van de ISAE 3402 rapportage.

Voor wat betreft de uitbestedingsrisico's kan voorts worden opgemerkt dat het bestuur periodiek overleg heeft gevoerd met AZL N.V. over de dienstverlening inclusief de service level agreement. In 2011 is de overeenkomst alsmede de bijbehorende service level agreement voor het laatst integraal geactualiseerd. In 2012 is een addendum overeengekomen voor wat betreft de dienstverlening inzake actuariële advisering, en in 2013 zijn nadere afspraken gemaakt met betrekking tot de dienstverlening en de opzegtermijn in geval van liquidatie van het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. heeft het vermogensbeheer uitbesteed aan BlackRock. Met deze partij is een vermogensbeheerovereenkomst gesloten, waarin de beleggingsrestricties zijn uitgewerkt. De vermogensbeheerder bewaakt middels haar risicomanagementsysteem de beleggingsportefeuille zodat deze steeds voldoet aan bedoelde restricties. Afwijkingen dienen te

worden gemeld, gevolgd door correcties dan wel akkoordbevinding van het bestuur met deze afwijkingen. BlackRock verstrekte over de periode oktober 2012 tot en met september 2013 een ISAE 3402 rapport, met een aanvullende verklaring over het vierde kwartaal van 2013.

Het bestuur toetst op basis van de rapportages van de vermogensbeheerder of voldaan wordt aan de overeengekomen beleggingsrestricties. Het bestuur bewaakt tevens het voldoen aan wet- en regelgeving. Het bestuur ontvangt maandelijks beleggingsrapportages van de vermogensbeheerder, zodat er continue inzicht bestaat in de handelingen, risico's in bijvoorbeeld landen en valuta's en status van de beleggingen.

Het bestuur streeft naar een zodanige invulling van zijn beleid dat jaarlijks wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van de financiële positie.

Om dit te bewerkstelligen beschikt het bestuur over de volgende sturingsmiddelen:

- de hoogte van de toekomstige toeslagverlening;
- het beleggingsbeleid.

De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het pensioenfonds wordt jaarlijks geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, alsmede de financiële positie van het pensioenfonds in de toekomst, een rol.

Verwachte ontwikkelingen in het komend jaar

Met de beëindiging van de door het pensioenfonds voor Henkel Nederland B.V. uitgevoerde pensioenregeling in 2012, was het voor het bestuur reeds duidelijk dat de toekomst van het fonds onzeker zou worden. Deze onzekerheid wordt nog vergroot door de almaar toenemende druk vanuit de omgeving op relatief kleine pensioenfondsen. Het bestuur voorziet dan ook dat een liquidatie binnen niet al te lange tijd onafwendbaar zal worden. Daarbij is het uiteraard wenselijk dat een liquidatie voor de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden onder zo gunstig mogelijke condities kan worden gerealiseerd. Daarbij is de steun van Henkel Nederland B.V. van groot belang. Het bestuur heeft om die reden ook het initiatief genomen om met Henkel Nederland over de toekomst van het fonds en de verschillende alternatieven van gedachten te wisselen. Dit vergt uiteraard grote zorgvuldigheid en de nodige tijd van alle betrokken partijen. Overhaaste stappen zullen dan ook niet worden gezet.

Ondertussen volgen de veranderingen in pensioenland elkaar nog steeds in snel tempo op. Het bestuur heeft zich in het eerste kwartaal van 2014 dus ook gebogen over alle noodzakelijke wijzigingen in de fondsdocumenten uit hoofde van de Wvbp en de Code Pensioenfondsen. Daarnaast wacht het bestuur nog steeds op concrete berichtgeving met betrekking tot het nieuw Financieel Toetsingskader, want ondanks het feit dat de pensioenregeling inmiddels beëindigd is, zal ook deze wetgeving naar verwachting weer de aanleiding vormen voor diverse werkzaamheden.

Nieuwegein, 10 juni 2014

Het Bestuur

W.F.E. Klaassen

A. Benschop

D. Wetzold

C.G. Knibbe

H.M.E. Janssen

Actuariële samenvatting

Financiële positie

De dekkingsgraad van het fonds steeg van 97,6% ultimo 2012 naar 107,6% ultimo 2013. De dekkingsgraad ultimo 2013 is hoger dan de vereiste dekkingsgraad. Het fonds verkeert daarom ultimo 2013 niet in een reservetekort. De dekkingsgraad is gebaseerd op een technische voorziening waarbij de voorgeschreven rentetermijnstructuur is gebruikt voor de verdiscontering. Er is conform de voorschriften van DNB gerekend met een driemaandsmiddeling en daarnaast is er gebruik gemaakt van de Ultimate Forward Rate (UFR)-methodiek.

(Minimaal) vereiste financiële positie

De minimaal vereiste dekkingsgraad bedraagt 104,0% ultimo 2013. De vereiste dekkingsgraad wordt enerzijds vastgesteld op basis van de feitelijke verdeling van de beleggingsportefeuille en anderzijds op basis van de strategische verdeling van de beleggingsportefeuille. Ultimo 2013 bedraagt de vereiste dekkingsgraad 106,3% op basis van de feitelijke verdeling van de beleggingsportefeuille en 106,5% op basis van de strategische verdeling van de beleggingsportefeuille. Voor de toetsing van de financiële positie is de vereiste dekkingsgraad ultimo 2013 vastgesteld als de hoogste uitkomst van beide percentages. Dit is dus 106,5% op basis van de strategische verdeling.

Herstelplan

Het fonds heeft ultimo 2009 een herstelplan ingediend. Ultimo 2013 verkeert het fonds niet meer in een reservetekort. Het herstelplan is echter nog steeds van kracht. Dit wordt opgeheven indien het fonds gedurende 3 kwartalen uit het reservetekort is. De grafiek op pagina 21 toont het verwachte pad, zoals dit in het herstelplan is vastgelegd. Tevens toont de grafiek de ontwikkeling van de dekkingsgraad tot en met ultimo 2013 en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad tot en met ultimo 2013.

Analyse van het resultaat

De stijging van de dekkingsgraad van 10,0%-punt in 2013 volgt tevens uit het positieve resultaat van 8.297 in het boekjaar. In 2012 was er een positief resultaat van 5.438. Het resultaat op premie wordt in 2013 in belangrijke mate veroorzaakt door een bijstorting van de werkgever. Hieronder wordt de analyse van het resultaat weergegeven.

Actuariële analyse van het saldo

	2013	2012
Wijziging rentetermijnstructuur	2.376	-5.461
Beleggingsopbrengsten	-1.762	8.009
Premies en koopsommen	7.996	4.823
Waardeoverdrachten	19	0
Uitkeringen	12	6
Sterfte	-328	36
Arbeidsongeschiktheid	0	65
Overige verzekeringstechnische grondslagen	57	-88
Toeslagverlening	0	1
Verzwaaring actuariële grondslagen	0	-1.954
Overige mutaties technische voorzieningen	-73	1
Totaal jaarresultaat	8.297	5.438

Kostendeckende premie

Het fonds is per 1 augustus 2012 gesloten voor nieuwe opbouw. Er is geen sprake meer van reguliere premiebetaling. Er heeft in 2013 een bijstorting door de werkgever plaatsgevonden ter hoogte van 8.000.

Verslag van het verantwoordingsorgaan

Oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Introductie

In het kader van de principes voor goed pensioenfondsbestuur is een Verantwoordingsorgaan (VO) ingesteld. In het kader van genoemde principes, is het Verantwoordingsorgaan gevraagd een oordeel te geven over het door het bestuur gevoerde beleid over 2013.

Het VO heeft kennis genomen van het jaarverslag en de jaarrekening over 2013, alsmede de beoordelingen van de accountant en de actuaris. Tevens heeft het VO kennis genomen van de bevindingen van de Visitatiecommissie (VC) en de notulen van de bestuursvergaderingen.

In het overleg met een delegatie van het bestuur zijn de navolgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Communicatieplan (advies).
- Statuten en reglementen VO en VC (advies).
- Gewijzigde rol en toekomst van het fonds.
- Samenstelling van het bestuur.
- Gewijzigde regelgeving en compliance.
- Beheerkosten in toekomstig perspectief.
- Kosten en performance vermogensbeheer.
- Ontwikkeling dekkingsgraad.
- Jaarrekening.
- Duurzaamheid portefeuille.

Observaties en conclusies

Het bestuur heeft in 2013 een consistent beleid gevoerd, waarbij de belangen van alle betrokkenen afgewogen en gewaarborgd zijn.

Ten aanzien van de toekomst van het fonds blijft de verwachting van het VO dat het bestuur alle mogelijke strategische scenario's kan gaan inventariseren. Het VO deelt de urgentie die het bestuur hieraan toekent, mede met het oog op de te verwachten toekomstige uitdagingen m.b.t. bestuurbaarheid en kostendruk.

Het VO is positief over de door het bestuur genomen stappen om:

- tot meer transparantie en controle van de kosten te komen, en
- de portefeuille waar nodig te wijzigen op basis van maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Ten aanzien van de reële indexatieverwachting in het licht van huidige marktomstandigheden blijft een heldere communicatie naar alle belanghebbenden prioriteit.

Nieuwegein, 3 juni 2014

H.J. Dodde
E. Dijkshoorn
G. Mei

Reactie van het bestuur op het oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan voor de constructieve samenwerking alsmede het in diens oordeel verwoorde vertrouwen ten aanzien van het door het bestuur gevoerde beleid. In reactie op de diverse door het Verantwoordingsorgaan geformuleerde observaties en conclusies zal het bestuur zich vanzelfsprekend inzetten om hier zo nodig actie op te ondernemen.

Ten aanzien van de toekomst van het fonds voelt het bestuur zich gesterkt door nogmaals bevestigd te zien dat de urgentie hiervan door het Verantwoordingsorgaan wordt onderschreven. We zullen met de vereiste zorgvuldigheid en gezamenlijk met de sponsor alle reële scenario's en de "what if's" in kaart brengen om zo, na goede afweging van alle belangen, tijdig de juiste vervolgstappen te kunnen ondernemen.

Het bestuur onderschrijft verder de noodzaak van een goede communicatie met alle belanghebbenden. De speciale aandacht voor de toekomstige indexatieverwachtingen zal zeer relevant blijken en niet uitsluitend afhankelijk zijn van de marktomstandigheden gezien de verwachte effecten op de dekkingsgraad als gevolg van onder meer ophanden zijnde verscherpte regelgeving (FTK). Tevens zal bekeken worden in hoeverre het UPO volstaat als instrument om de ambitie en verwachtingen consequent en begrijpelijk te communiceren.

Met betrekking tot het op maatschappelijk verantwoorde wijze beleggen heeft het bestuur de vermogensbeheerder de opdracht gegeven om een van de portefeuilles te verruilen om een potentiële strijdigheid uit te sluiten ten aanzien van het geldende verbod op beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, distributie of verkoop van clustermunitie of cruciale onderdelen daarvan. De omzetting zal in het tweede kwartaal van 2014 zijn afgerond.

Nieuwegein, 4 juni 2014

Verslag van de Visitatiecommissie

Samenvatting van de bevindingen van de Visitatiecommissie

De Visitatiecommissie heeft een positieve indruk van de betrokkenheid en motivatie van het bestuur. De gevraagde documentatie is voortvarend ter beschikking gesteld, de gevoerde gesprekken hebben in een prettige sfeer plaatsgevonden – de in deze paragraaf opgenomen opmerkingen zijn gerelateerd aan de onderliggende documentatie en de gevoerde gesprekken.

Vanuit de situatie waarin het Pensioenfonds zich nu bevindt en met het oog op de toekomstige ontwikkelingen (zowel interne als externe variabelen) is er een aantal punten waaraan naar het oordeel van de Visitatiecommissie door het Bestuur nadere aandacht zou moeten worden besteed c.q. waaraan nadere uitvoering zou moeten worden gegeven. Dit betreft de volgende punten:

- De Visitatiecommissie is van mening dat het wenselijk is dat het bestuur diverse ‘what-if scenario’s’ uitwerkt ten aanzien van de voorgenomen liquidatie van het fonds. Aandachtspunten zijn daarbij onder andere de planning, evenwichtige belangenbehartiging en de benodigde expertise en deskundigheid.
- De Visitatiecommissie acht het wenselijk dat er een strategische kalender wordt uitgewerkt, waarin duidelijk naar voren komt welke ontwikkelingen het bestuur ziet en op welke wijze zij hieraan invulling wil geven. Deze kalender draagt bij aan een proactieve opstelling en kan de communicatie naar en met betrokken stakeholders faciliteren.
- Hoewel de Visitatiecommissie begrijpt dat er in de specifieke fondssituatie andere prioriteiten en aandachtspunten zijn, vraagt zij aandacht voor de verdere professionalisering van het fonds door het op niveau brengen van het integraal risico management en het uitbestedingsbeleid.

Tot slot bedankt de Visitatiecommissie het bestuur voor de constructieve wijze van samenwerking en wenst zij het bestuur succes met de vervolgstappen die gezet dienen te worden.

De Visitatiecommissie

Piet Molenaar (voorzitter)
Mouringh Borleffs
Orpa Bisschop

Reactie van het bestuur op de bevindingen van de Visitatiecommissie

Het bestuur spreekt hierbij zijn dankzegging uit aan de Visitatiecommissie voor de constructieve samenwerking gedurende het visitatieproces.

De aanbevelingen die de Visitatiecommissie in haar verslag aan het bestuur doet worden door het bestuur volledig onderkend. Met de werkgever is begin 2014 het overleg gestart om gezamenlijk een “exit strategie” te bepalen. Ook de aanbevelingen van de Visitatiecommissie zullen we in de besprekingen met de werkgever meenemen.

Wij verwachten dat we in het begin van de tweede helft van 2014 de heroriëntatie hebben afgerond inclusief een stappenplan voor implementatie van de aangepaste strategie.

Het bestuur heeft met de Visitatiecommissie de afspraak om de uitkomsten gezamenlijk te evalueren zodra deze vastgesteld zijn.

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa	2013	2012
Beleggingen [1]		
Zakelijke waarden	7.510	7.782
Vastrentende waarden	80.197	76.042
Derivaten	261	649
	87.968	84.473
Vorderingen en overlopende activa [2]	986	1.229 ¹⁾
Liquide middelen [3]	62	207
Totaal activa	89.016	85.909

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

1) Ten behoeve van vergelijkingsdoeleinden is de presentatie van de vergelijkende cijfers op deze plaats aangepast. Dit heeft geen effect op de waarde van het vermogen of het resultaat van het afgelopen jaar.

Passiva	2013	2012
Stichtingskapitaal en reserves [4]	6.199	-2.098
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [5]	81.317	87.202
Overige technische voorzieningen [6]	106	33
	81.423	87.235
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico onderneming [7]	94	172
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [8]	2	2
Kortlopende schulden en overlopende passiva [9]	1.298	598 ¹⁾
Totaal passiva	89.016	85.909

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

1) Ten behoeve van vergelijkingsdoeleinden is de presentatie van de vergelijkende cijfers op deze plaats aangepast. Dit heeft geen effect op de waarde van het vermogen of het resultaat van het afgelopen jaar.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2013	2012
Beleggingsopbrengsten [10]		
Directe beleggingsopbrengsten	2.331	1.753
Indirecte beleggingsopbrengsten	-3.799	7.660
Kosten van vermogensbeheer	0	-135
	-1.468	9.278
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers[11]	8.015	5.831
Saldo van overdrachten van rechten [12]	-713	0
Pensioenuitkeringen [13]	-3.286	-3.350
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [14]		
Pensioenopbouw	-19	-894
Rentetoevoeging	-297	-1.235
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	3.299	3.356
Toekomstige kosten	0	-18
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	65	67
Wijzigen marktrente	2.376	-5.461
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	732	0
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-271	-165
Wijzigen grondslagen:		
– Overgang nieuwe overlevingstafels	0	-745
– Overige wijzigingen grondslagen/methoden	0	-1.299
	5.885	-6.394
Mutatie voorziening langdurig zieken [15]	1	90
Mutatie voorziening niet opgevraagde pensioenen [16]	-74	0

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2013	2012
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico onderneming [17]	2	22
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [18]	0	99
Herverzekering [19]	0	-12
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [20]	-65	-127
Overige baten en lasten [21]	0	1
Saldo van baten en lasten	8.297	5.438
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	8.297	5.438

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2013	2012
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	8.213	5.641
Overige	0	36
	8.213	5.677
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-3.278	-3.354
Overgedragen pensioenverplichtingen	-713	0
Premies herverzekering	12	-4
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	152	-327
Overige	-92	0
	-3.919	-3.685
Totaal pensioenactiviteiten	4.294	1.992
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	2.249	2.218
Verkopen en aflossingen beleggingen	10.676	54.817
	12.925	57.035
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-17.328	-59.101
Kosten van vermogensbeheer	-36	-40
	-17.364	-59.141
Totaal beleggingsactiviteiten	-4.439	-2.106
Mutatie liquide middelen	-145	-114
Saldo liquide middelen 1 januari	207	321
Saldo liquide middelen 31 december	62	207

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging. Voor vergelijkingsdoeleinden is de presentatie van de vergelijkende cijfers op enkele plaatsen aangepast. Dit heeft geen effect gehad op de waarde van het vermogen of het resultaat van afgelopen jaar.

Belangrijke ontwikkelingen

Op 8 juni 2012 heeft het bestuur een opzeggingsbrief van de werkgever Henkel Nederland B.V. ontvangen, waarin deze aangeeft de bestaande uitvoeringsovereenkomst met het pensioenfonds per 1 augustus 2012 op te zeggen. De opzegging houdt verband met de keuze van de werkgever om een nieuwe, uniforme pensioenregeling aan de werknemers aan te bieden die zal worden uitgevoerd door een verzekeraar. Henkel Nederland B.V. beoogt hiermee de veelheid aan regelingen binnen Nederland terug te brengen.

Door Henkel Nederland B.V. zijn een aantal toezeggingen gedaan, onder andere inzake de voorlopige instandhouding van het pensioenfonds. De jaarrekening 2013 is opgesteld op basis van continuïteitsveronderstelling.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt omtrent haar eigen schattingen en veronderstellingen en die van de partijen aan wie middels overeenkomst werkzaamheden zijn uitbesteed, die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Waardering

Beleggingen

Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd op reële waarde. Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen. Beleggingen voor risico pensioenfondsen en voor risico deelnemers worden op dezelfde wijze gewaardeerd.

Zakelijke waarden

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

De reële waarde van niet beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is bepaald naar de intrinsieke waarde, gebaseerd op marktwaarde van de onderliggende beleggingen.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

De reële waarde van de niet beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is bepaald naar de intrinsieke waarde, gebaseerd op marktwaarde van de onderliggende beleggingen.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

In de hierboven genoemde beleggingen zijn ook de beleggingen opgenomen m.b.t. de spaarsaldi van de vroegpensioengarantieregeling en het individuele pensioensparen. Aan deze spaarsaldi wordt het fondsrendement toegevoegd.

Genoemde beleggingen voor risico van resp. werkgever en deelnemers zijn opgenomen in de totale beleggingen van het pensioenfonds omdat het technisch niet mogelijk is om deze beleggingen te splitsen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds. Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen. Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als kapitaalcontracten worden gewaardeerd voor de waarde van het verzekerde risico op basis van de grondslagen van het contract. Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt het saldo van baten en lasten toegevoegd c.q. onttrokken.

Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

De pensioenverplichtingen zijn gesteld op de contante waarde van kasstromen behorende bij de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. De rentetoevoeging is gelijk aan de 1-jaars rente voor de technische voorzieningen voor risico fonds. Voor 2013 is deze gelijk aan 0,351%.

Rentevoet

Conform de rentetermijnstructuur per 31 december 2013 zoals gepubliceerd door DNB (inclusief UFR, gebaseerd op het driemaands-gemiddelde).

Overlevingstafels

AG-Prognosetafel 2012-2062. Deze tafels worden toegepast rekening houdend met ervaringssterfte, waarbij vanaf 2012 de ervaringssterfte 'Hoog-Midden' is gehanteerd.

Gezinssamenstelling

Alle mannelijke verzekerden zijn gehuwd verondersteld met een drie jaar jongere vrouw. Alle vrouwelijke verzekerden zijn gehuwd verondersteld en wel met een drie jaar oudere man. De veronderstelde gehuwdheidsfrequentie neemt na de pensioenleeftijd af volgens de relevante sterftetafels van de partner. De overschatting van de lasten, veroorzaakt door bovengenoemde onderstelling, laat toe een reservering achterwege te laten voor de verplichtingen voortvloeiende uit toekomstige wezenpensioenen.

Voor de gepensioneerden wordt uitgegaan van de werkelijke burgerlijke staat.

Uitbetalingswijze

De betaling wordt verondersteld continu te geschieden.

Kosten

De voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten bedraagt 2% van de totale pensioenverplichting.

Overige technische voorzieningen

Voorziening langdurig zieken

Indien deelnemers langer dan twee jaar ziek zijn kunnen ze arbeidsongeschikt verklaard worden. Bij de bepaling van de voorziening voor langdurig zieken wordt rekening gehouden met de toekomstige schadelast voor zieke deelnemers op balansdatum die naar verwachting arbeidsongeschikt zullen worden verklaard.

Voorziening niet opgevraagde pensioenen

Vanaf boekjaar 2013 houdt Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. een voorziening aan voor de gemiste uitkeringen van de niet opgevraagde pensioenen. Het gaat om pensioen voor deelnemers die zich niet hebben gemeld (en die ook niet konden worden getraceerd). Deze voorziening wordt vastgesteld door rekening te houden met de sterftekans vanaf het moment van ingang pensioen op basis van de bij het fonds gehanteerde sterftegrondslagen.

Voorziening pensioenverplichting voor risico deelnemers

Het spaarsaldo individueel pensioensparen (IPS) betreft het spaarsaldo van deelnemers die gebruik maken van het individuele pensioensparen zoals omschreven in artikel 17a van het pensioenreglement. Het spaarsaldo kan toenemen door individuele stortingen en afnemen als gevolg van uitgaande waardeoverdracht of pensionering van de desbetreffende deelnemer. Bij pensionering en einde deelnemerschap zal het aanwezige spaarsaldo worden omgezet in pensioenaanspraken van de deelnemer jegens het pensioenfonds. Aan het aanwezige spaarsaldo en eventuele stortingen/onttrekkingen wordt het behaalde fondsrendement toegevoegd.

Voorziening pensioenverplichting voor risico onderneming

Het spaarsaldo vroegpensioen-garantieregeling betreft het spaarsaldo van deelnemers die gebruik maken van de door de werkgever geboden garantieregeling bij invoering van het vroegpensioen per 1 januari 2000. Zolang de werknemer de met de werkgever overeengekomen middelen beschikbaar stelt geeft de werkgever een garantie voor de hoogte van het vroegpensioen. Het pensioenfonds administreert en beheert de in deze regeling beschikbare middelen, echter de garantietoezegging ligt bij de werkgever. Het spaarsaldo kan toenemen door individuele stortingen en afnemen als gevolg van uitgaande waardeoverdracht of pensionering van de desbetreffende deelnemer. Bij pensionering zal worden bekeken of het aanwezige spaarsaldo voldoende is voor de toegezegde garantie. Indien dit niet het geval is zal de werkgever een aanvullende storting doen zodat de garantie vroegpensioenaanspraken bij het pensioenfonds kunnen worden ingekocht. Aan het aanwezige spaarsaldo en eventuele stortingen/onttrekkingen wordt het behaalde fondsrendement toegevoegd.

Schulden en overige passiva

Schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

Resultaatbepaling

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de renteopbrengst verminderd met de kosten; bij de aandelen wordt hieronder verstaan het bruto-dividend verminderd met de kosten. De interesten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen, aandelen vastgoedmaatschappijen, obligaties en leningen op schuldbekentenis;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentenis;
- valutaverschillen met betrekking tot deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties;
- derivaten.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. in rekening te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde personen onder aftrek van kortingen. Premie zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdrage verantwoord.

Waardeoverdrachten

De post waardeoverdrachten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zijn betrekking hebben.

Uitvoeringskosten

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen

Categorie	Stand ultimo 2012	Aankopen/ Verstrek- kingen	Verkopen aflossingen	Gerealiseerde koers- verschillen	Niet- gerealiseerde koers- verschillen	Stand ultimo 2013
Zakelijke waarden						
Aandelen niet beursgenoteerd	2.609	0	0	0	-689	1.920
Aandelen beleggingsfondsen	5.173	701	-575	88	203	5.590
	7.782	701	-575	88	-486	7.510
Vastrentende waarden						
Staatsobligaties	37.460	3.301	0	0	-3.507	37.254
Vastrentende beleggingsfondsen	38.582	13.327	-9.851	0	885	42.943
	76.042	16.628	-9.851	0	-2.622	80.197
Derivaten						
Swaps	131	0	0 ¹⁾	0	-780	-649
Valutaderivaten	250	0	-250 ¹⁾	0	0	0
	381	0	-250	0	-780	-649
Totaal beleggingen voor risico pensioenfondsen	84.205	17.329	-10.676	88	-3.888	87.058
Waarvan onder de passiva gepresenteerd						
Derivaten						
Swaps	41					910
Valutaderivaten	227					0
	268					910
Beleggingen aan activa-zijde balans	84.473	17.329	-10.676	88	-3.888	87.968

1) Aan- en verkopen worden gesaldeerd weergegeven.

De niet beursgenoteerde beleggingen in het ABN-AMRO Converging Europe Investment Fund is daarentegen per 31 december 2013 tegen een benaderende marktwaarde gewaardeerd (Conform RJ290 richtlijn).

In bovenstaande beleggingen zijn ook de beleggingen opgenomen m.b.t. de spaarsaldi van de vroegpensioengarantieregeling (94) en het individuele pensioensparen (2). Aan deze spaarsaldi wordt het fondsrendement toegevoegd. Genoemde beleggingen voor risico van resp. werkgever en deelnemers zijn opgenomen in de totale beleggingen van het pensioenfonds omdat het technisch niet mogelijk is om deze beleggingen te splitsen.

De aan- en verkopen van derivaten zijn gesaldeerd.

Om een beter inzicht te geven in de beleggingen zijn de cijfers met betrekking tot de beleggingen in 2013 opgesteld volgens het lookthrough-principe. Onderstaande tabel geeft een inzicht in de aansluiting met de balans en de risicoparagraaf.

	Stand ultimo 2013	Liquide middelen	Over- lopende intrest	Toepassen Look Through	Stand ultimo 2013 conform risico- paragraaf
Zakelijke waarden	7.510	-53	0	-1.920 ¹⁾	5.537
Vastrentende waarden	80.197	-262	842	0	80.777
Derivaten	-649	0	28	0	-621
Overige beleggingen	0	340	0	1.920	2.260
	87.058	25	870	0	87.953

Methodiek bepaling marktwaarde

Level 1: Directe marktwaardering: beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).

Level 2: Afgeleide marktwaardering: geen directe beursnotering maar andere uit de markt waarneembare data danwel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet actieve markt met niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).

Level 3: Modellen en technieken: marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

1) Hierbij wordt opgemerkt dat de private equity belegging buiten beschouwing is gelaten.

Categorie	Level 1	Level 2	Level 3	Stand ultimo 2013
Zakelijke waarden	2.624	2.967	1.920	7.511
Vastrentende waarden	80.197	0	0	80.197
Derivaten	0	-649	0	-649
Totaal belegd vermogen	82.821	2.318	1.920	87.058

Onderstaande tabel laat de vergelijkende cijfers over 2012 zien:

Categorie	Level 1	Level 2	Level 3	Stand ultimo 2012
Zakelijke waarden	2.709	2.464	2.609	7.782
Vastrentende waarden	76.042	0	0	76.042
Derivaten	0	381	0	381
Totaal belegd vermogen	78.751	2.845	2.609	84.205

	2013	2012
[2] Vorderingen en overlopende activa		
Vorderingen op aangesloten ondernemingen u.h.v. premie-afrekening	0	198
Lopende intrest en nog te ontvangen dividend		
– Vastrentende waarden	842	747
– Derivaten	113	85
Subtotaal lopende intrest en nog te ontvangen dividend	955	832
Terugvorderbare dividendbelasting	0	1
Verzekeringsmaatschappijen	0	12
Vooruitbetaalde bedragen	31	186
Totaal vorderingen en overlopende activa	986	1.229
Alle vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd < 1 jaar.		
[3] Liquide middelen		
State Street	24	23
ING Bank N.V.	38	184
	62	207
Liquide middelen aangehouden bij de ING Bank N.V. staan ter vrije beschikking van het fonds.		
De liquide middelen aangehouden bij State Street staan niet ter vrije beschikking.		

Passiva**[4] Stichtingskapitaal en reserves**

Stichtingskapitaal

Algemene reserve

Stand per 1 januari

Saldobestemming boekjaar

Stand per 31 december**Totaal eigen vermogen**

Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt

Het vereist eigen vermogen bedraagt

De dekkingsgraad is

De dekkingsgraad is 107,6%. Deze is vastgesteld als het eigen vermogen plus de technische voorzieningen te delen door de technische voorzieningen.

De berekening is als volgt:

$$(6.199 + 81.423) / 81.423 \times 100\% = 107,6\%$$

In het eerste kwartaal van 2009 heeft het fonds een herstelplan ingediend bij DNB waaruit de maatregelen blijken die het fonds heeft genomen om op korte termijn te herstellen tot het niveau van het minimaal vereist eigen vermogen en op lange termijn tot het vereist eigen vermogen. Het fonds heeft de voortgang van het herstelplan begin 2013 geëvalueerd. Hierbij is op basis van de dekkingsgraad per 31 december 2012 beoordeeld of de ontwikkeling nog conform het beoogde herstelplan is en zo niet, welke consequenties dat heeft.

De werkgever heeft in januari 2013 een additionele storting ad.

€ 8,0 miljoen gedaan in het kader van het herstelplan.

Per 31 december 2013 blijkt de dekkingsgraad in werkelijkheid 107,6% te zijn. Dit betekent dat het fonds niet meer in een dekkingstekort verkeert. Ook betekent dit dat het fonds eind 2013 geen reservetekort meer heeft. Het langetermijn herstelplan blijft echter nog van kracht omdat er drie opéénvolgende kwartalen geen sprake mag zijn van een reservetekort.

	2013		2012	
Stichtingskapitaal	0		0	
Algemene reserve				
Stand per 1 januari	-2.098		-7.536	
Saldobestemming boekjaar	8.297		5.438	
Stand per 31 december	6.199		-2.098	
Totaal eigen vermogen	6.199		-2.098	
Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt	3.261	4,0%	3.497	4,0%
Het vereist eigen vermogen bedraagt	5.260	6,5%	6.110	7,0%
De dekkingsgraad is		107,6%		97,6%

	2013	2012
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds		
[5] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Ontwikkeling Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Stand per 1 januari	87.202	80.808
Pensioenopbouw	19	894
Rentetoevoeging	297	1.235
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-3.299	-3.356
Toekomstige kosten	0	18
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-65	-67
Wijzigen markttrente	-2.376	5.461
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-732	0
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	271	165
Wijzigen grondslagen:		
– Overgang nieuwe overlevingstafels	0	745
– Overgang nieuwe ervaringssterfte	0	1.299
Stand per 31 december	81.317	87.202
De voorziening pensioenverplichtingen is als volgt verdeeld over de categorieën:		
– Actieve deelnemers	211	1.158
– Gewezen deelnemers	34.256	39.210
– Pensioengerechtigden	46.850	46.834
	81.317	87.202

	2013	2012
[6] Overige technische voorzieningen		
<i>Voorziening langdurig zieken</i>		
Stand per 1 januari	33	123
Mutatie via staat van baten en lasten	-1	-90
Stand per 31 december	32	33
<i>Voorziening niet opgevraagde pensioenen</i>		
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie via staat van baten en lasten	74	0
Stand per 31 december	74	0
Totaal technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	81.423	87.235
[7] Voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico onderneming		
<i>Spaarsaldo vroegpensioen-garantieregeling</i>		
Stand per 1 januari	172	194
Verrekening met werkgever	-76	0
Onttrekkingen t.b.v. inkoop rechten	0	-49
Rendement	-2	27
Stand per 31 december	94	172
[8] Voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
<i>Spaarsaldo individueel pensioensparen</i>		
Stand per 1 januari	2	101
Onttrekkingen t.b.v. inkoop rechten	0	-106
Rendement	0	7
Stand per 31 december	2	2
Alle voorzieningen hebben een looptijd > 1 jaar.		

	2013	2012
[9] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Derivaten (negatieve posities)	910	268
Derivaten (overlopende interest)	85	44
Belastingen en sociale premies	72	64
Administrateur	26	13
Accountant	27 ¹⁾	0
Actuaris	22 ¹⁾	0
Beheerloon vermogensbeheerders	125	161
Schulden inzake pensioenuitvoerings- en administratiekosten	20	3
Nog te betalen bedragen	11	45
	1.298	598

Alle kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd < 1 jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er zijn meerjarige contracten afgesloten met State Street, BlackRock en AZL. N.V. Deze contracten zijn jaarlijks opzegbaar.

Verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen, zijnde het fonds en de sponsor, en hun bestuurders. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. Een deel van de bestuurders neemt deel aan pensioenregeling van het fonds op basis van voorwaarden in het pensioenreglement.

1) Vanaf verslagjaar 2013 worden deze kosten rechtstreeks in rekening gebracht van het fonds. Vervolgens worden deze kosten doorbelast aan de werkgever.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden

De bestuursleden van Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. hebben in 2013 geen bezoldiging ontvangen van het pensioenfonds.

Personeel

Gedurende het boekjaar 2013 had Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. geen personeelsleden in dienst.

Baten en lasten	2013	2012
[10] Beleggingsopbrengsten		
Directe beleggingsopbrengsten		
Zakelijke waarden	941	269
Vastrentende waarden	1.268	1.442
Derivaten	128	40
Subtotaal	2.337	1.751
Banken	0	1
Herverzekeraar	0	1
Waardeoverdrachten	-6	0
Totaal directe beleggingsopbrengsten	2.331	1.753
Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde resultaten</i>		
Zakelijke waarden	88	2.379
Vastrentende waarden	0	1.863
Derivaten	0	-168
Valutatverschillen	1	1
	89	4.075
<i>Ongerealiseerde resultaten</i>		
Zakelijke waarden	-486	325
Vastrentende waarden	-2.622	2.879
Derivaten	-780	381
	-3.888	3.585
Totaal indirecte beleggingsopbrengsten	-3.799	7.660

	2013	2012
Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	-166	-160
Bewaarloon	-41	-39
Beleggingsadministratie	-30	-44
Totaal kosten vermogensbeheer	-237	-243
Doorbelast aan onderneming	237	108
Totaal kosten vermogensbeheer ten laste van het fonds	0	-135
De kosten vermogensbeheer zijn in 2013 geheel ten laste gekomen van de aangesloten onderneming.		
Totaal beleggingsopbrengsten	-1.468	9.278
[11] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
Pensioenpremie werkgevers	0	747
Pensioenpremie werknemers	0	249
Extra storting werkgever (2012: in kader van herstelplan)	8.000	4.797
Inkoopsommen	0	38
Feitelijke premie	8.000	5.831
Bijdrage FVP regeling	15	0
	8.015	5.831
Kostendeekkende premie	0	1.125
Gedempte kostendeekkende premie	0	812
Premie met bijdrage aan herstel	0	1.048
Feitelijke premie	8.000	5.831
De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	0	948
Opslag in stand houden vereist vermogen	0	116
Opslag voor uitvoeringskosten	0	61
Bijstorting	0	0
	0	1.125

	2013	2012
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	0	669
Opslag in stand houden vereist vermogen	0	82
Opslag voor uitvoeringskosten	0	61
Bijstorting	0	0
	0	812
De premie met bijdrage aan herstel is als volgt samengesteld:		
Actuarieel benodigd	0	948
Opslag in stand houden vereist vermogen	0	39
Opslag voor uitvoeringskosten	0	61
Bijstorting	0	0
	0	1.048
Het pensioenfonds kent vanaf 1 augustus 2012 geen opbouw meer van aanspraken en derhalve is er geen (gedempte) kostendekkende vastgesteld. Vanwege een door Henkel Nederland verrichte bijstorting aan het fonds bedroeg de feitelijke premie over het jaar 2013 € 8,0 miljoen.		
[12] Saldo van overdrachten van rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	0	0
Overgedragen pensioenverplichtingen	-713 ¹⁾	0
	-713	0
[13] Pensioenuitkeringen		
Pensioenen		
Ouderdomspensioen	-2.607	-2.697
Partnerpensioen	-660	-631
Wezenpensioen	-4	-2
Subtotaal	-3.271	-3.330
Andere uitkeringen		
Afkoopsommen	-15	-20
Totaal pensioenuitkeringen	-3.286	-3.350
[14] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
	5.885	-6.394

1) Dit betreft enkel individuele overdrachten.

	2013	2012
[15] Mutatie overige technische voorziening voor risico pensioenfonds		
Voorziening langdurig zieken	1	90
[16] Mutatie voorziening niet opgevraagde pensioenen	-74	0
[17] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico onderneming		
Spaarsaldo vroegpensioen-garantieregeling		
Onttrekkingen t.b.v. inkoop rechten	0	49
Rendement	2	-27
	2	22
[18] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Spaarsaldo individueel pensioensparen		
Onttrekkingen t.b.v. inkoop rechten	0	106
Rendement	0	-7
	0	99
[19] Herverzekering		
Premies herverzekering	0	-12
[20] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Totale kosten administratie	-536	-462
Doorbelast aan onderneming	471	335
	-65	-127
De pensioenuitvoerings- en administratiekosten zijn in 2013 voor het grootste deel door de aangesloten onderneming betaald. Over 2013 is 471 (2012: 335) aan pensioenuitvoerings- en administratiekosten betaald door de aangesloten onderneming. Het bedrag van 471 is inclusief 27 accountantskosten. Deze kosten betreffen de controle van de jaarrekening.		
[21] Overige baten en lasten	0	1
Saldo van baten en lasten	8.297	5.438

	2013	2012
Actuariële analyse van het saldo		
Wijziging rentetermijnstructuur	2.376	-5.461
Beleggingsopbrengsten	-1.762	8.009
Premies en koopsommen	7.996	4.823
Waardeoverdrachten	19	0
Uitkeringen	12	6
Sterfte	-328	36
Arbeidsongeschiktheid	0	65
Overige verzekeringstechnische grondslagen	57	-88
Toeslagverlening	0	1
Verzwarend actuariële grondslagen	0	-1.954
Overige mutaties technische voorzieningen	-73	1
Totaal jaarresultaat	8.297	5.438

Risicoparagraaf

(in duizenden euro)

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd. Conform de berekeningen van het Vereist eigen vermogen in het Actuarieel rapport is de risicoparagraaf met ingang van 2012 gebaseerd op basis van het doorkijkbeginsel (lookthrough-principe) en wordt er rekening gehouden met recente ontwikkelingen zoals het gebruik van de UFR.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste financieel risico voor het Pensioenfonds is het niet kunnen nakomen van de pensioentoezeggingen. Een belangrijke maatstaf hiervoor is het aanwezig Eigen vermogen. Wettelijk is een gestandaardiseerde methode (standaardmodel) vastgelegd om te kunnen toetsen of het aanwezig Eigen vermogen voldoende is om een aantal specifieke financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee of aan de pensioentoezeggingen kan worden voldaan. De berekeningen van het vereist eigen vermogen zijn met name van belang voor de premiestelling en de evaluatie van het herstelplan van het fonds. Het Eigen vermogen van het Pensioenfonds is per 31 december 2013 groter dan het Minimaal en Vereist eigen vermogen volgens het standaardmodel en het Vereist Eigen vermogen, waardoor het Pensioenfonds niet meer in een dekkingstekort verkeert. Ook betekent dit dat het fonds eind 2013 geen reservetekort meer heeft. Het langtetermijn herstelplan blijft echter nog van kracht omdat er drie opéénvolgende kwartalen geen sprake mag zijn van een reservetekort.

Jaarlijks vindt toetsing plaats aan de hand van dit standaardmodel. De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6. Naast de standaard risicocomponenten (S-componenten) is in de bepaling van het vereist eigen vermogen ook rekening gehouden met de volgende additionele risicocomponenten: actief risico en liquiditeitsrisico (voornoemde risico's worden verwerkt binnen de berekeningen van de S2 middels een extra verzwaring van de buffer) en concentratierisico (S8). Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van het maximum van de feitelijke en strategische beleggingsmix (2013: strategisch / feitelijk 106,5% / 106,3%; 2012: strategisch / feitelijk 107,0% / 106,7%).

	2013		2012	
	€	%	€	%
<i>Op basis van de feitelijke beleggingsmix</i>				
Renterisico (S1)	1.473 ¹⁾	0,9	2.284	1,6
Zakelijke waarden risico (S2)	2.018	1,3	2.501	1,8
Valutarisico (S3)	1.302	0,4	1.579	0,5
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	1.716	0,7	2.188	0,9
Verzekeringstechnisch risico (S6)	2.523	1,5	2.820	1,5
Concentratierisico (S8)	2.491 ²⁾	1,5	1.452	0,4
Diversificatie-effect	-6.390		-6.989	
Vereist eigen vermogen (feitelijk)	5.133	6,3	5.835	6,7

1) In vergelijking tot 2012 kent het fonds ultimo 2013 een hogere renteafdekking. Hierdoor daalt het renterisico.

2) Het concentratierisico is ten opzichte van 2012 gestegen. De stijging wordt enerzijds veroorzaakt door de downgrade van Nederland, hetgeen heeft geleid tot het opnemen van een extra concentratiebuffer en anderzijds door een toename van de marktwaarde van de betreffende beleggingen.

	2013		2012	
	€	%	€	%
<i>Op basis van de strategische beleggingsmix</i>				
Renterisico (S1)	1.365	0,8	2.485	1,8
Zakelijke waarden risico (S2)	2.462	1,8	2.814	2,1
Valutarisico (S3)	1.046	0,3	1.119	0,2
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	1.684	0,7	2.359	1,0
Verzekeringstechnisch risico (S6)	2.523	1,5	2.820	1,5
Concentratierisico (S8)	2.485	1,4	1.452	0,4
Diversificatie-effect	-6.305		-6.939	
Vereist eigen vermogen (strategisch)	5.260	6,5	6.110	7,0
Aanwezige dekkingsgraad		107,6		97,6
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,0		104,0
Vereiste dekkingsgraad (feitelijk)		106,3		106,7
Vereiste dekkingsgraad (strategisch)		106,5		107,0

De dekkingsgraad wordt berekend door het totaal van de activa voor risico van het Pensioenfonds (minus de passiefposten Kortlopende schulden en overlopende passiva en Herververzekeringsdeel technische voorzieningen) te delen door de Voorziening pensioenverplichtingen (plus Overige technische voorzieningen). Het afgelopen jaar is deze, op grondslagen van het Pensioenfonds, toegenomen van 97,6% (2012) tot 107,6% (2013).

Renterisico

De waarde van de beleggingen in vastrentende waarden kan fluctueren als gevolg van de verandering in markttrentes. Vanaf 2007 worden ook de verplichtingen op markttrente gewaardeerd, waardoor de waarde van de verplichtingen eveneens fluctueert als gevolg van verandering in markttrentes.

Voor de bepaling van het rente- en het kredietrisico gelden sinds 1 januari 2010 verzwaarde regels van DNB. In plaats van gebruik te maken van een benaderingsmethodiek op basis van durations van verplichtingen en rentegevoelige beleggingen, dient nu een exacte berekening gemaakt te worden op basis van de daadwerkelijke kasstromen van zowel verplichtingen als rentegevoelige beleggingen.

Vanwege de mismatch tussen de looptijden van de rentegevoelige beleggingen enerzijds en de looptijden van de verplichtingen anderzijds, loopt een pensioenfonds renterisico. Het vereist eigen vermogen dat aangehouden dient te worden voor dit risico, noemen we de buffer voor het renterisico (S1). DNB heeft in haar standaardmodel renteschokken van de rentetermijnstructuur (rts) voorgeschreven die voor het pensioenfonds een nadelig scenario nabootsen vanwege de eerder genoemde mismatch tussen beleggingen en verplichtingen. Bij de exacte methodiek worden de jaarlijkse verwachte kasstromen van de verplichtingen en de rentegevoelige beleggingen en financieringsinstrumenten gewaardeerd tegen de rts en de rts waarin de rentescenario's (schokken) zijn verwerkt. Vervolgens worden de resulterende marktwaardeveranderingen van de activa en de passiva gesaldeerd. Het meest negatieve scenario (rentestijging versus rentedaling) wordt meegenomen in de berekening van de S1. Doordat bij de exacte methodiek wordt uitgegaan van de daadwerkelijke kasstromen van zowel de verplichtingen alsook van de rentegevoelige beleggingen, worden

de grootste tekortkomingen van de duration-methodiek overwonnen en wordt de gevoeligheid voor veranderingen in de rts beter gemeten.

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratie cijfers geven meer inzicht.

Duration van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 9,4 (2012: 11,1)

Duration van de vastrentende waarden (exclusief rentederivaten) 10,9 (2012: 11,2)

Duration van de pensioenverplichtingen 14,9 (2012: 15,7)

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) asset allocatie van de portefeuille.

	Feitelijke verdeling ¹⁾		Strategische verdeling ¹⁾	
	in €	%	in €	%
Impact op technische voorziening voor risico fonds (A)	7.785		7.785	
Impact op de rentegevoelige beleggingen (B)	6.312		6.420	
Renterisico	1.473	0,9	1.365	0,8
Afdekkingspercentage (B/A)		81,2		82,5

Derivaten

Het renterisico is afgedekt door middel van renteswaps. Indien de waarde van de renteswaps met een tegenpartij méér dan een overeengekomen bedrag bedraagt, wordt met de betreffende tegenpartij collateral (onderpand) uitgewisseld. Het ongerealiseerde resultaat bedraagt € -0,8 miljoen.

Door deze swaps wordt de duratie van de portefeuille van vastrentende waarden niet verlengd: 9,4. Er is collateral uitgegeven aan Barclays Bank met een marktwaarde van 368. Dit betreft Duitse staatsobligaties met een nominale waarde van 286.

Met behulp van deze derivaten wordt het strategisch afdekkingspercentage vorm gegeven. Strategisch dekt het fonds volgens het beleggingsmandaat 78% van het renterisico van haar verplichtingen af. Het strategisch afdekkingspercentage volgens het beleggingsmandaat van 78% wijkt af van het strategisch afdekkingspercentage van 82,5% zoals in bovenstaande tabel te zien is. Het percentage van 82,5% is in lijn met het strategisch afdekkingspercentage welke gehanteerd is voor de berekening van het strategisch renterisico ten behoeve van het strategisch vereist eigen vermogen. Het percentage van 82,5% is becijferd op basis van de kasstromen van de verplichtingen en de exacte methodiek die geldt voor de becijfering van het renterisico binnen het vereist eigen vermogen. Dit percentage kan daardoor afwijken van het strategisch streefpercentage van 78%.

1) Op basis van UFR.

Hoogte buffer

Op basis van de vereist eigen vermogen berekeningen bedraagt de buffer voor het feitelijk renterisico 1.473 (0,8%) en voor het strategisch renterisico 1.365 (0,8%) ultimo 2013.

Zakelijke waarden risico

Mogelijke waardedalingen van beleggingen voor het vastgoed en de aandelen zijn in het hiervoor genoemde standaardmodel begrepen. Hiervoor wordt een gedifferentieerde berekening naar categorieën van markten en beleggingen uitgevoerd. Ter zake van het zakelijke waarden risico worden risico-inschattingen aan de hand van de in de markt gebruikelijke risicoparameters gemaakt. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. Dit wordt gerealiseerd door te beleggen in beleggingsfondsen waarin de mix van beleggingen zeer divers is. Het totale zakelijkewaardenrisico wordt berekend conform voorschrift, waarbij rekening wordt gehouden met een onderliggende correlatie tussen de verschillende zakelijkewaardencategorieën van 75%.

Verdeling zakelijke waarden per categorie:

Ontwikkelde markten (Mature markets)
Opkomende markten (Emerging markets)

2013		2012	
€	%	€	%
3.344	60,4	2.760	54,3
2.193	39,6	2.322	45,7
5.537	100,0	5.082	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch zakelijke waarden risico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. Deze standaardschokken zijn verder opgehoogd om zodoende rekening te houden met de volgende additionele risicocomponenten: actief risico en liquiditeitsrisico. De buffer voor het feitelijk zakelijke waarden risico bedraagt 2.018 (1,3%) en voor het strategisch zakelijke waarden risico 2.462 (1,8%).

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl veel van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Sinds december 2012 was dat strategisch niet meer het geval vanwege af te wikkelen openstaande transacties. Ook feitelijk was er ultimo 2013 geen sprake meer van afdekking. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

Het valutarisico wordt berekend aan de hand van een scenario waarbij wordt uitgegaan van een waardedaling van de beleggingen in vreemde valuta van 20%. Het valutarisico is het totale negatieve effect op de waarde van alle beleggingen als gevolg van dit scenario. Afdekking van het valutarisico vindt plaats via derivatencontracten.

	2013		2012	
	€	%	€	%
<i>Verdeling zakelijke waarden naar valuta:</i>				
Euro	431	7,8	330	6,5
Amerikaanse dollar	1.624	29,3	1.891	37,2
Hongkong dollar	323	5,8	432	8,5
Britse pound sterling	412	7,4	336	6,6
Overige	2.747	49,7	2.093	41,2
	5.537	100,0	5.082	100,0

	2013		2012	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden naar valuta:</i>				
Euro	64.645	80,0	59.390	78,5
Amerikaanse dollar	13.082	16,2	12.059	15,9
Britse pound sterling	2.537	3,1	3.640	4,8
Overige	513	0,7	554	0,8
	80.777	100,0	75.643	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valuta risico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valuta risico bedraagt 1.302 (0,4%) en voor het strategisch valuta risico 1.046 (0,3%).

Grondstoffenrisico

Het pensioenfonds belegt niet in grondstoffen en hoeft daarom geen buffers hiervoor aan te houden.

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan gemeten worden aan de hand van de creditspread. De gewogen gemiddelde credit spread van de rentegevoelige beleggingen van het fonds is 0,49%. Een andere indicator voor het aanwezige kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille van het fonds is de rating afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd.

	2013		2012	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	13.223	16,4	27.164	35,9
AA	27.207	33,7	14.106	18,6
A	10.981	13,6	12.187	16,1
BBB	22.708	28,1	18.659	24,7
Lager dan BBB	3.927	4,9	1.416	1,9
Cash	0	0,0	0	0,0
Geen rating	2.731 ¹⁾	3,3	2.111	2,8
	80.777	100,0	75.643	100,0

	2013		2012	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	267	0,3	0	0,0
Resterende looptijd <> 5 jaar	21.347	26,4	37.436	49,5
Resterende looptijd >= 5 jaar	59.163	73,3	38.207	50,5
	80.777	100,0	75.643	100,0

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd voor de rentegevoelige beleggingen die een creditspread groter dan 0% hebben. De creditspread wordt bepaald op basis van de rentegevoelige kasstromen van het fonds. Afgaande op de hierboven genoemde creditspread resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 1.716 (0,7%) en voor het strategisch kredietrisico van 1.684 (0,7%).

1) Deze bestaat uit:
 – Euro Corporate Bonds: 1.307
 – Global Corporate Bonds: 1.424

Verzekeringstechnisch risico (actuarieel risico)

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt 2.523 (1,5%) en voor het strategisch verzekeringstechnisch risico 2.523 (1,5%).

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

	2013		2012	
	€	%	€	%
Zakelijke waarden				
<i>Verdeling zakelijke waarden per regio:</i>				
Europa	1.003	18,1	858	16,9
Noord-Amerika	1.747	31,6	1.383	27,2
Japan	268	4,8	195	3,8
Pacific exclusief Japan	325	5,9	324	6,4
Emerging markets	2.193	39,6	2.322	45,7
Global	1	0	0	0,0
	5.537	100,0	5.082	100,0

	2013		2012	
	€	%	€	%
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	64.532	79,9	61.477	81,3
Noord-Amerika	12.408	15,4	11.519	15,2
Japan	169	0,2	52	0,1
Pacific exclusief Japan	851	1,1	806	1,1
Emerging markets	2.331	2,9	1.386	1,8
Global	467	0,5	0	0,0
Overig	19	0,0	403	0,5
	80.777	100,0	75.643	100,0

Grote posten van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden.

Staatsobligaties Frankrijk	11.194	12,6	10.844	12,7
Staatsobligaties Duitsland	9.274	10,5	9.432	11,0
Staatsobligaties Nederland	12.693	14,3	12.846	15,0

Er zijn geen beleggingen uitgeleend en er zijn geen beleggingen in Henkel Nederland B.V. en de aan haar gelieerde ondernemingen.

Hoogte buffer

In het standaardmodel is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico (S8) becijferd voor de grootste concentraties binnen de vastrentende waarden portefeuille. Het betreffen hier landenconcentraties binnen de vastrentende waarden portefeuille die meer dan 2% van de totale marktwaarde in beslag nemen. De buffer voor het feitelijk concentratierisico bedraagt 2.491 (1,5%) en voor het strategisch concentratierisico risico 2.485 (1,4%).

Nieuwegein, 10 juni 2014

Het Bestuur

W.F.E. Klaassen

C.G. Knibbe

A. Benschop

D. Wetzold

H.M.E. Janssen

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden.

Financiering

Kostenverrekening

Met ingang van 1 augustus 2012 worden alle kosten rechtstreeks in rekening gebracht van het fonds. Vervolgens worden deze kosten doorbelast aan de werkgever.

Premiebeleid

Het fonds is per 12 augustus 2012 gesloten voor nieuwe opbouw. Per 1 augustus 2012 wordt er dus geen premie meer geïnd.

Toeslagbeleid

Indien het aanwezige vermogen zich onder of nauwelijks op of boven het vereiste niveau bevindt, zal er een terughoudend beleid met betrekking tot het verlenen van toeslagen worden gevoerd. Het bestuur houdt daarbij in beginsel de volgende beleidsregel aan:

Hoogte economische dekkingsgraad	Hoogte toeslagen
Economische dekkingsgraad lager dan minimaal vereiste dekkingsgraad + 5% (niveau ultimo 2013 = 109%)	Geen toeslagen
Economische dekkingsgraad tussen minimaal vereiste dekkingsgraad + 5% en vereiste dekkingsgraad + 5% (niveau ultimo 2013 = tussen 109% en 111,5%)	Gedeeltelijke toeslagverlening (lineaire interpolatie), voor zover de economische dekkingsgraad niet daalt beneden de minimaal vereiste dekkingsgraad + 5%
Economische dekkingsgraad hoger dan vereiste dekkingsgraad + 5% (niveau ultimo 2013 = 111,5%)	Volledige toeslagverlening, voor zover de economische dekkingsgraad niet daalt beneden de vereiste dekkingsgraad + 5%
Economische dekkingsgraad hoger dan de reële dekkingsgraad ¹⁾ (niveau 2013 = 137%)	Volledige toeslagverlening en inhaal toeslagenachterstand over de direct voorafgaande periode van vijf jaar. Inhaaltoeslagverlening voor zover de economische dekkingsgraad niet daalt beneden de reële dekkingsgraad

Deze beleidsregel is een richtlijn. Het bestuur kan op basis van andere overwegingen hiervan afwijken. Het beleid is erop gericht om op de lange termijn 40% van de stijging van de prijsindex door middel van toeslagen te compenseren.

¹⁾ Het percentage dat hier genoemd wordt, is de benodigde economische dekkingsgraad waarbij het vermogen voldoende is om volledige toeslagverlening en inhaal toeslagverlening toe te kennen.

Resultaatbestemming

Bepalingen omtrent de resultaatbestemming In de statuten en ABTN is geen bepaling opgenomen over de wijze waarop het resultaat moet worden verdeeld.

Resultaat verdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2013 geheel toe te voegen aan de algemene reserve.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. te Amsterdam is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2013.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Wij wijzen erop dat het pensioenfonds de toeslagambitie in alle correspondentie aan de (gewezen) deelnemers dient op te nemen. De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amstelveen, 10 juni 2014

drs. W. Hoekert AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening over 2013 van Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. te Nieuwegein gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het inrichten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V. per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 10 juni 2014

KPMG Accountants N.V.

J.C. van Kleef RA

Bijlagen

Begrippenlijst

ABTN

Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota. In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. De ABTN (ook wel bedrijfsplan genoemd) gaat nader in op de organisatie van het fonds, de inhoud van de pensioenregeling, de financiële opzet waaronder grondslagen, het beleidskader (premie-, toeslag- en beleggingsbeleid) en de sturingsmiddelen, de hoofdlijnen van het interne risicobeheersingssysteem alsmede de hoofdlijnen van de uitvoeringsovereenkomst.

Accounting standaarden

Raamwerk van verslaggevingsregels voor het opstellen van een jaarrekening en jaarverslag.

Actuariële grondslagen

Dit zijn de veronderstellingen die de actuaris gebruikt bij de vaststelling van de pensioenverplichtingen en de pensioenpremie. Deze veronderstellingen hebben onder meer betrekking op de gehanteerde rekenrente, de kansstelsels en de kostenopslagen.

Actuaris

Een actuaris combineert economische en wiskundige technieken ten behoeve van de vaststelling van de benodigde koopsommen of premies en de verplichtingen van het fonds (vaststelling voorziening pensioenverplichtingen). Tevens verricht de actuaris risicoanalyses en studies met betrekking tot het afstemmen van verplichtingen en beleggingen.

ALM

Deze studie geeft inzicht in de toekomstige ontwikkelingen van een pensioenfonds en biedt een pensioenfondsbestuur de mogelijkheid diverse beleidsvariabelen (zoals beleggingsbeleid, premiebeleid en toeslagbeleid) in hun onderlinge samenhang te evalueren.

Beleggingsmix

Verdeling van de beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals zakelijke en vastrentende waarden.

Benchmark

Vooraf vastgestelde, objectieve maatstaf voor de prestatie van (de beheerder van) een beleggingsportefeuille of pensioenfonds. Een beursindex bijvoorbeeld.

Beurskoers

Marktprijs van een aandeel, obligatie of andere waardepapieren.

Contante waarde

De waarde die op dit moment aanwezig moet zijn om, rekening houdend met renteaangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariële grondslagen, toekomstige pensioenbetalingen te kunnen verrichten.

Continuïteitanalyse

Analyse in het kader van het FTK waarbij de financiële opzet en positie van het pensioenfonds voor de lange termijn wordt beoordeeld. Bij de continuïteitsanalyse wordt onder andere rekening gehouden met toekomstige pensioenopbouw en premie-inkomsten. De analyse heeft hiermee een lange termijn karakter. Ook andere variabelen zoals het beleggingsbeleid en het bijbehorende risicomanagement, het toeslagbeleid, het wijzigen van de beleggingsportefeuille, etc wordt hierin betrokken. Er kan worden geanalyseerd of er inconsistentie is tussen de financiering, het toeslag- en het beleggingsbeleid. Op grond van de Regeling Pensioenwet moet in de communicatie aangegeven worden welke lange termijnverwachting blijkt uit de continuïteitsanalyse met betrekking tot een eventueel (voorwaardelijk) toegezegde toeslagverlening. Dit wordt gedaan door middel van het toeslagenlabel.

Dekkingsgraad

Een maat voor de solvabiliteit van een pensioenfonds. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het aanwezig vermogen en de verplichtingen van het fonds, uitgedrukt in een percentage.

Er is sprake van onderdekking als het aanwezig vermogen minder bedraagt dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Er is sprake van een reservetekort als het aanwezig vermogen minder bedraagt dan het vereist eigen vermogen. Het vereist eigen vermogen wordt zodanig vastgesteld dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het aanwezige vermogen van het fonds binnen een periode van een jaar minder bedraagt dan de som van de (nominale) voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening en de voorziening overgenomen verplichtingen uittreedingsregelingen. Het vereist eigen vermogen wordt door de actuaris van het fonds vastgesteld met behulp van de door de DNB vastgestelde standaardmethode, ook wel aangeduid met de 'wortelformule'.

In dit jaarverslag wordt, tenzij anders aangegeven, bij de vermelding van de dekkingsgraad de dekkingsgraad bedoeld die gebaseerd is op de pensioenverplichtingen op basis van de door DNB gepubliceerde rentecurve. Deze wordt ook aangeduid als de UFR rentecurve (UFR staat voor Ultimate Forward Rate). Daarentegen wordt de economische dekkingsgraad berekend door de pensioenverplichtingen te bepalen op basis van de actuele marktrente.

De Nederlandsche Bank

Bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan, dat onder andere het naleven van de Pensioenwet bewaakt.

Derivaten

Financiële contracten waarvan de waarde afhankelijk is van een of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices. Voorbeelden van derivaten zijn opties, termijncontracten en rente- en valutaswaps.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden verstaan: huur-, dividend- en renteopbrengsten van de beleggingen.

Duration

Aanduiding van de koersgevoeligheid van vastrentende waarden als gevolg van veranderingen in de rentestand.

Daarbij geldt: hoe langer de looptijd van een obligatie, hoe gevoeliger de koers van die obligatie voor renteveranderingen. Indien men een daling van de rente verwacht is het profijtelijk een obligatie met een zo lang mogelijke duration te kopen, aangezien de koers daarvan het meest zal oplopen.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Benaming van het nieuwe toezichtregime dat vanaf 1 januari 2007 van toepassing is op de financiële positie en het financiële beleid van pensioenfondsen. Het Financieel Toetsingskader (FTK) heeft de Actuariële Principes Pensioenfondsen (APP) vervangen. Het FTK is opgenomen in de op 1-1-2007 in werking getreden Pensioenwet.

Franchise

In veel pensioenregelingen is een bepaald drempelbedrag opgenomen waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt omdat de AOW geacht wordt hierover pensioen te verlenen. Dit bedrag is veelal afgeleid van de uitkeringen krachtens de AOW en wordt dan 'franchise' genoemd.

FVP-bijdragen

Bijdragen die een pensioenfonds onder bepaalde voorwaarden kan ontvangen voor gewezen deelnemers die onvrijwillig werkloos zijn geworden. Deze bijdragen worden aangewend voor de aankoop van (extra) pensioenaanspraken conform de zogenaamde FVP-regeling van de Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering. De FVP-regeling is in principe bedoeld voor de opbouw van pensioenaanspraken tijdens de werkloosheidsperiode van onvrijwillige werkloze werknemers van 40 jaar en ouder. De instroom van werklozen in deze Stichting wordt beëindigd per 1 januari 2011.

Gedragscode

De gedragscode bevat voorschriften voor bestuurders en eventuele medewerkers van het pensioenfonds ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige, vertrouwelijk informatie. Deze informatie betreft voor een belangrijk deel de beleggingstransacties namens het fonds.

Herverzekering

Het door een pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een levensverzekeringsovereenkomst en/of het door een pensioenfonds onderbrengen van extra hoge risico's bij een levensverzekeraar, zoals overlijden- en invaliditeitsrisico's van deelnemers.

Indexatie

Een nadere toelichting is opgenomen in het begrip 'toeslag'.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten vallen de gerealiseerde verkoopresultaten inclusief valutaresultaten en de niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten.

ISAE 3402-rapportage

Een ISAE 3402-rapportage is een audit, uitgevoerd door een auditor naar de opzet, het bestaan en de werking van interne controlemaatregelen bij een uitvoeringsorganisatie. Een ISAE 3402-rapportage kan de uitbestedende partij en de onafhankelijke accountants helpen meer zekerheid te verkrijgen met betrekking tot de effectiviteit van de controlemaatregelen van de uitvoeringsorganisatie. De ISAE 3402-rapportage omvat alle processen die de financiële jaarrekening van een pensioenfonds raken.

Kansstelsels

Dit zijn veronderstellingen met betrekking tot sterftekansen, invalideringskansen, ontslag, gehuwdheid en individuele loontontwikkeling.

Koopsom

Een koopsom is een eenmalige betaling die aan de uitvoerder van de pensioenregeling is verschuldigd en waarvoor een bepaalde pensioenaanspraak wordt ingekocht. In beginsel is een koopsom dus een eenmalige betaling en een premie een periodieke betaling. Zowel premies als koopsommen dienen hetzelfde doel, namelijk de financiering van de pensioenen.

Nabestaandenpensioen

Verzamelnaam voor weduwe-, weduwnaars- en partnerpensioen, en wezenpensioen.

Ouderdompensioen

Pensioen, bestemd voor de financiële verzorging van de gerechtigde, nadat deze de in de pensioenregeling omschreven pensioenleeftijd heeft bereikt.

Overlevingstafel

Zie het begrip sterftetafel.

Over-/onderweging

Een hoger of lager belang in een beleggingscategorie dan overeenkomt met de normverdeling van het pensioenfonds.

Overrente

Het positieve verschil tussen het rendement van het fonds en de rekenrente.

Paritair

Evenwichtige stemverhoudingen tussen de werknemers- en werkgeversgeleding die samen het bestuur van een pensioenfonds vormen.

Partnerpensioen

Pensioen dat wordt uitgekeerd aan de (huwelijks) partner en eventuele ex-partner na het overlijden van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Pensioengrondslag

Het bedrag waarover pensioen wordt toegekend. Vaak is dit het voor pensioen meetellende salaris minus de franchise.

Pensioenregister

Een register dat het burgers mogelijk maakt om via één ingang een totaaloverzicht te krijgen van alle bij pensioenfondsen en pensioenverzekeraars in collectieve regelingen opgebouwde pensioenaanspraken alsmede de AOW-uitkering. Het register laat bovendien zien waar het pensioen is opgebouwd en waar de burger terecht kan voor meer informatie. De bedoeling is dat in de toekomst ook derde pijler producten (levensverzekeringen gericht op pensioen) zichtbaar worden in het pensioenregister. Het pensioenregister is inmiddels operationeel..

Pension Fund Governance

De manier waarop het pensioenfonds is georganiseerd (structuur) en de verantwoordelijkheden worden uitgevoerd (processen). In het kader van Pension Fund Governance heeft eerst de Stichting voor Ondernemingspensioenfondsen (OPF) en later de Stichting van de Arbeid aanbevelingen gedaan voor goed pensioenfondsbestuur. Deze waarborging voor goed bestuur (principes voor goed pensioenfondsbestuur) is verankerd in de op 1 januari 2007 in werking getreden Pensioenwet.

Performance

Het rendement dat is behaald met de beleggingen.

Premieovereenkomst

Een premieovereenkomst is een overeenkomst tussen werkgever en werknemer waarbij primair een afspraak wordt gemaakt over de hoogte van de premie die periodiek ten behoeve van pensioen beschikbaar wordt gesteld.

Premievrije aanspraken

Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdoms- en (eventueel) nabestaandenpensioen. Een andere vorm van premievrije aanspraak is het bijzonder partnerpensioen dat de gewezen partner ontvangt bij scheiding/einde partnerschap.

Principes voor goed pensioenfondsbestuur

Aanbevelingen van de Stichting van de Arbeid voor de besturen van pensioenfondsen om te komen tot goed pensioenfondsbestuur. De principes voor goed pensioenfondsbestuur zijn verankerd in de Pensioenwet en hebben betrekking op de onderdelen: zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid en functioneren van het bestuur, verantwoording alsmede intern toezicht.

Reële waarde

De reële waarde is voor beleggingen waarvoor dagelijks openbare prijzen worden vastgesteld, zoals aandelen en obligaties, de beurswaarde. Voor andere vastrentende waarden, zoals onderhandse leningen en hypotheekleningen, wordt de reële waarde benaderd als de contante waarde van de toekomstige netto kasstromen. Als reële waarde van de beleggingen in niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen wordt de intrinsieke waarde gehanteerd. Voor direct onroerend goed wordt de taxatiewaarde als reële waarde gehanteerd.

Rendement

Het positieve of negatieve resultaat dat een pensioenfonds behaalt met de belegging van daartoe beschikbare middelen.

Rentetermijnstructuur

De rentetermijnstructuur, of yield curve, is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een normale rentetermijnstructuur heeft een stijgend verloop. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij normaliter een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.

Risicoherverzekering

Het herverzekeren door een pensioenfonds van bepaalde risico's die dat pensioenfonds niet zelf op een verantwoorde wijze kan dekken. Hierbij gaat het vooral om risico's die betrekking hebben op overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Zie ook: herverzekering.

Solvabiliteit

Het vermogen om (op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Zie ook het begrip dekkingsgraad.

Sterftetafels

Geven aan wat de levens- en sterftetekansen zijn van mannen en vrouwen in Nederland, afhankelijk van de bereikte leeftijd. Ze worden gebruikt bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen door de actuaris.

Toeslag

Een toeslag is een verhoging van een pensioen of een aanspraak op pensioen, welke is gebaseerd op een in het pensioenreglement omschreven regeling, dan wel op incidentele basis wordt verleend.

Totaal rendement

Het totaal rendement (total return) van een belegging is samengesteld uit de koerswinst of het koersverlies (indirecte beleggingsopbrengsten) over de beschouwde periode, terwijl de directe beleggingsopbrengsten (dividend, rente, huur en dergelijke uitkeringen) meteen worden herbelegd en tijdsgewogen in het totaal rendement worden meegenomen. Het totaal rendement wordt uitgedrukt in een percentage ten opzichte van het tijdsgewogen gemiddeld belegd vermogen.

Uitvoeringsovereenkomst

Overeenkomst tussen de werkgever en het pensioenfonds omtrent de uitvoering en financiering van de pensioenovereenkomst. In de uitvoeringsovereenkomst is onder meer vastgelegd: de wijze waarop en de termijnen waarin de verschuldigde premie moet worden voldaan, de uitgangspunten en procedures met betrekking tot de besluitvorming over vermogenstekorten en vermogenoverschotten dan wel winstdeling, de voorwaarden waaronder toeslagverlening plaatsvindt, de procedures bij het niet nakomen van de premiebetalingsverplichting door de werkgever; en de wijze waarop de premie wordt vastgesteld en het betalingsvoorbehoud van de werkgever.

Uniform pensioenoverzicht (UPO)

Het format van het pensioenoverzicht waarin de uitkeringen bij pensionering, overlijden en arbeidsongeschiktheid eenduidig wordt gepresenteerd. De bedoeling is dat alle pensioenuitvoerders hetzelfde format hanteren waardoor de pensioenoverzichten eenvoudig naast elkaar te leggen zijn en de (gewezen) deelnemers de bedragen uit de verschillende pensioenoverzichten bij elkaar op kunnen tellen en een duidelijk beeld van de financiële situatie bij pensionering krijgen.

Valutarisico

Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen.

Valutatermijncontracten

Dit is een contract voor het afdekken van valutarisico. In dit contract wordt vooraf afgesproken tegen welke prijs en op welke datum de valutapositionen worden verrekend.

Vastrentende waarden

Beleggingen met een vaste looptijd en een overeengekomen plan van rente en aflossing, zoals obligaties. Andere vormen van vastrentende waarden zijn onderhandse leningen en hypotheekleningen.

Verantwoordingsorgaan

Orgaan waaraan het bestuur van het pensioenfonds jaarlijks verantwoording moet afleggen. In dit orgaan zijn de actieve deelnemers, de pensioengerechtigden en de financieel betrokken werkgever(s) vertegenwoordigd.

Vereist eigen vermogen

Een pensioenfonds dient extra vermogen als solvabiliteitsbuffer aan te houden om met 97½% zekerheid te voorkomen dat binnen een jaar onderdekking optreedt ten opzichte van de technische voorzieningen. In de Pensioenwet wordt dit extra vermogen het vereist eigen vermogen genoemd. De hoogte van dit vereist eigen vermogen verschilt per pensioenfonds en is onder andere afhankelijk van de beleggingsrisico's die een fonds loopt. De hoogte van het vereist eigen vermogen wordt berekend met behulp van een standaardmodel in het kader van de wettelijk verplichte solvabiliteitstoets.

Verzekerden

De gehele populatie van deelnemers van Stichting Pensioenfonds Henkel Nederland B.V., bestaande uit arbeidsongeschikte deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden.

Verzekeringstechnische analyse

Ook wel actuariële analyse genoemd. In deze analyse wordt door de actuaris de invloed verklaard van opgetreden verschillen tussen de gehanteerde actuariële grondslagen en werkelijke ontwikkelingen.

Verzekeringstechnische risico's

Bij het verzekeren van pensioenaanspraken loopt een fonds een langlevensrisico voor het ouderdomspensioen als verzekerden langer leven dan volgens de gebruikte overlevingstafel wordt verwacht. Voor het nabestaandenpensioen loopt het fonds een kortlevensrisico als de verzekerden korter leven dan volgens de overlevingstafel wordt verwacht. Ook kan het invaliditeitsrisico worden gerekend tot de verzekeringstechnische risico's van fondsen.

Visitatiecommissie

De commissie die tenminste een keer in de drie jaar het functioneren van het bestuur zal beoordelen. Deze commissie wordt benoemd door het bestuur en bestaat tenminste uit drie onafhankelijke deskundigen.

Wezenpensioen

Een tijdelijke uitkering die wordt uitgekeerd aan de kinderen (tot een bepaalde leeftijd) na het overlijden van de (aspirant) deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Zakelijke waarden

Aandelen en onroerende zaken. Onder onroerende zaken wordt verstaan beleggingen in onroerend goed, zoals kantoren, winkels en woningen. Deze kunnen zowel op directe wijze geschieden als op indirecte wijze door belegging in op dat terrein gespecialiseerde al dan niet beursgenoteerde beleggingsfondsen.